

Jens Aage Søgaard Rasmussen
Bøsørevej 10
5874 Hesselager
Danmark

BNBO-påbud matrikel 58b og 58h Vor- mark By, Hesselager

**Miljø og Teknik
Klima Natur og Miljø**

Team Landbrug Grundvand og Miljø-
vurdering
Svendborgvej 135
5762 Vester Skerninge

28. februar 2025

Ref.: hodhuu

Sagsid: 25/1897

Svendborg Kommune opfordrer alle til at skrive sikkert via Digital post. Derfor bør du aldrig sende fortrolige personhenførbare oplysninger (CPRnr. helbreds- og økonomiske oplysninger) i en almindelig mail. Læs mere: <https://www.svendborg.dk/om-kommunen/digital-post-og-selvbetjening>

Åbningstider:

Mandag-onsdag Kl. 09.00-15.00
Torsdag Kl. 10.00-16.45
Fredag Kl. 09.00-14.00

Afgørelse efter miljøbeskyttelseslovens § 24a: Forbud mod erhvervsmæssig anvendelse af pesticider i boringsnært beskyttelsesområde til Bøsøre Vandværk	3
Baggrund	3
Indkomne bemærkninger i varselsperioden.....	3
Afgørelse	4
Hjemmel	5
Baggrund og begrundelse for forbud	5
Tinglysning	7
Klagevejledning og søgsmålsfrist vedrørende forbuddet.....	7
Klagevejledning vedrørende erstatningens størrelse	8
Afgørelse efter miljøbeskyttelseslovens § 24: Forbud mod erhvervsmæssig anvendelse, håndtering og opbevaring af pesticider og sprøjtemateriel, samt anvendelse og opbevaring af nitratholdig handels- og husdyrgødning samt spildevandsslam i et nærområde til Bøsøre Vandværk	9
Baggrund	9
Indkomne bemærkninger i varselsperioden.....	9
Hjemmel	11
Begrundelse for forbud	11
Tinglysning.....	15
Klagevejledning og søgsmålsfrist vedrørende forbuddet	15
Hvis ikke du kan acceptere erstatningstilbuddet.....	15
Appendix 1 - Svendborg Kommunes BNBO-risikovurdering.....	17
Appendix 2 - Erstatningsopgørelse for §§ 24a- og 24-forbud.....	23
Appendix 3 - Samlet deklaration med kort.....	34
Appendix 4 – Partshøringssvar med Svendborg Kommunes besvarelse	38

Afgørelse efter miljøbeskyttelseslovens § 24a: Forbud mod erhvervsmæssig anvendelse af pesticider i boringsnært beskyttelsesområde til Bøsøre Vandværk

Ejendom: Bøsørevej 10, 5874 Hesselager
Matr. Nr.: 58b og 58h Vormark By, Hesselager

Baggrund

Med henblik på at undgå fare for pesticidforurening af drikkevandet der indvindes fra boringerne DGU nr. 156.294 og 156.62, tilhørende Bøsøre Vandværk, træffer Svendborg Kommune hermed afgørelse om forbud mod erhvervsmæssig anvendelse af pesticider i de boringsnære beskyttelsesområder omkring boringerne med DGU nr. 156.294 og 156.62.

Indkomne bemærkninger i varselsperioden

Svendborg Kommune forvarslede i perioden den 29. januar 2025 til den 26. februar 2025 denne afgørelse. Svendborg Kommune har den 26. februar 2025 modtaget Bøsøre Vandværks bemærkninger til det varslede påbud, fordi Bøsøre Vandværk er part i sagen, vil deres høringssvar og vores besvarelse fremgå i dokumentet.

Høringssvaret med vores bemærkninger er vedlagt som Appendix 4.

Vi vurderer, at de indkomne bemærkninger ikke giver anledning til at ændre det varslede påbud.

Afgørelse

Svendborg Kommune meddeler hermed forbud mod erhvervsmæssig anvendelse af pesticider. Forbuddet gælder den del af din matrikel 58b og 58h Vormark By, Hesselager tilhørende ejendommen Bøsørevej 10, 5874 Hesselager, der er angivet med blå markering (BNBO) på figur 1 og kortet i appendix 3. Forbuddet træder i kraft den 1. september 2025.

Figur 1. Matrikelgrænser, boringsplacering, afgrænsning af BNBO inkl. sårbart areal udenfor BNBO samt det totale forbudsareal efter miljøbeskyttelsesloven §§ 24a og 24. Forbuddet træder i kraft den 1. september 2025.

Svendborg Kommune træffer samtidig afgørelse om, at du er berettiget til en erstatning på 113.141 kr. Baggrunden for vurderingen af erstatningen fremgår af appendix 2. Erstatningen skal udbetales af Bøsøre Vandværk¹, senest på samme tidspunkt som forbuddet træder i kraft².

Vi gør opmærksom på, at Svendborg Kommune fører tilsyn med, at forbuddet overholdes.

¹ Erstatningen betales af de brugere af vandet, der har fordel af forbuddet, hvilket vil sige af det pågældende almene vandværk, jf. §64e, stk. 1 i lov om miljøbeskyttelse (miljøbeskyttelsesloven), LBK nr. 1093 af 11. oktober 2024.

² Jf. §64e, stk. 5 i lov om miljøbeskyttelse (miljøbeskyttelsesloven), LBK nr. 1093 af 11. oktober 2024.

Pesticider omfattet af forbuddet

Der er i denne afgørelse alene tale om et forbud mod anvendelse af pesticider til erhvervsmæssige formål.

Med pesticider menes midler defineret i den til enhver tid gældende lovgivning om bekæmpelsesmidler (aktuelt BEK. nr. 1503 af 10/12/2024 om bekæmpelsesmidler).

Pesticider omfatter afskrækningsmidler, bejdsemidler, fungicider, herbicider, insekticider, jorddesinfektionsmidler og midler til vækstregulering.

Forbuddet omfatter ikke anvendelse af mikrobiologiske pesticider. Mikrobiologiske pesticider er midler baseret på mikroorganismer. Det fremgår af den til enhver tid gældende lovgivning om bekæmpelsesmidler, hvorledes mikroorganismer defineres (aktuelt BEK.nr. 1503 af 10/12/2024 om bekæmpelsesmidler, § 2, nr. 21).

Forbuddet gælder heller ikke godkendte pesticider, der i henhold til den til enhver tid gældende økologiforordning må bruges i økologisk landbrugsdrift.

Den til enhver tid værende ejer skal herefter være specielt opmærksom på, at forbuddet mod brug af pesticider har betydning for evt. bekæmpelse af flyvehavre, bjørneklo, engbrandbærer og lignende, da disse herefter ikke må fjernes ved hjælp af pesticider, men i givet fald må fjernes manuelt eller ved slåning.

Hjemmel

Forbuddet er truffet med hjemmel i Miljøbeskyttelseslovens § 24a³. Efter denne bestemmelse skal *"Kommunalbestyrelsen, hvis der ikke kan opnås en aftale herom på rimelige vilkår efter § 13 f i lov om vandforsyning m.v., mod fuldstændig erstatning, give påbud eller nedlægge forbud mod en ellers lovlig erhvervsmæssig anvendelse af pesticider inden for et boringsnært beskyttelsesområde"*. Afgørelsen om erstatningen er truffet med hjemmel i miljøbeskyttelseslovens § 64e, stk. 2⁴. Efter denne bestemmelse træffer kommunalbestyrelsen ved forbud efter Miljøbeskyttelseslovens § 24a *"samtidig afgørelse om erstatningens størrelse"*.

Baggrund og begrundelse for forbud

Miljøministeren har med hjemmel i vandforsyningslovens⁵ § 11a, stk. 1, nr. 6, udpeget BNBO'er (boringsnært beskyttelsesområde) omkring borerne i bekendtgørelse om udpegning af drikkevandsressourcer⁶. Svendborg Kommune har foretaget en risikovurdering af BNBO'er. Risikovurderingen har vist, at der er behov for en indsats, jf. appendix 1.

Det følger af miljøbeskyttelseslovens § 24a i sammenhæng med bekendtgørelse nr. 742/2024⁷, at Svendborg Kommune er forpligtet til at sikre, at BNBO'er, hvor risikovurderingen viser behov for en indsats, beskyttes mod erhvervsmæssig anvendelse af pesticider. Kommunen er således efter miljøbeskyttelseslovens § 24a, stk. 1, forpligtet til at nedlægge forbud mod erhvervsmæssig anvendelse af pesticider, hvis der ikke kan opnås en frivillig aftale.

Svendborg Kommune kan konstatere, at der på nuværende tidspunkt ikke er indgået en frivillig aftale for de konkrete BNBO ved borerne med DGU nr. 156.294 og 156.62, og hvorfra Bøsøre Vandværk indvinder drikkevand.

³ Miljøbeskyttelsesloven, LBK nr. 1093 af 11. oktober 2024.

⁴ Miljøbeskyttelsesloven, LBK nr. 1093 af 11. oktober 2024.

⁵ Lov om vandforsyning mv., LBK nr. 602 af 10. maj 2022

⁶ Bekendtgørelse om udpegning af drikkevandsressourcer, BEK nr. 935 af 22. juli 2024

⁷ Bekendtgørelse om frister for og krav til indhold af aftaler, påbud og forbud om erhvervsmæssig anvendelse af pesticider inden for boringsnære beskyttelsesområder, BEK nr. 742 af 17. juni 2024

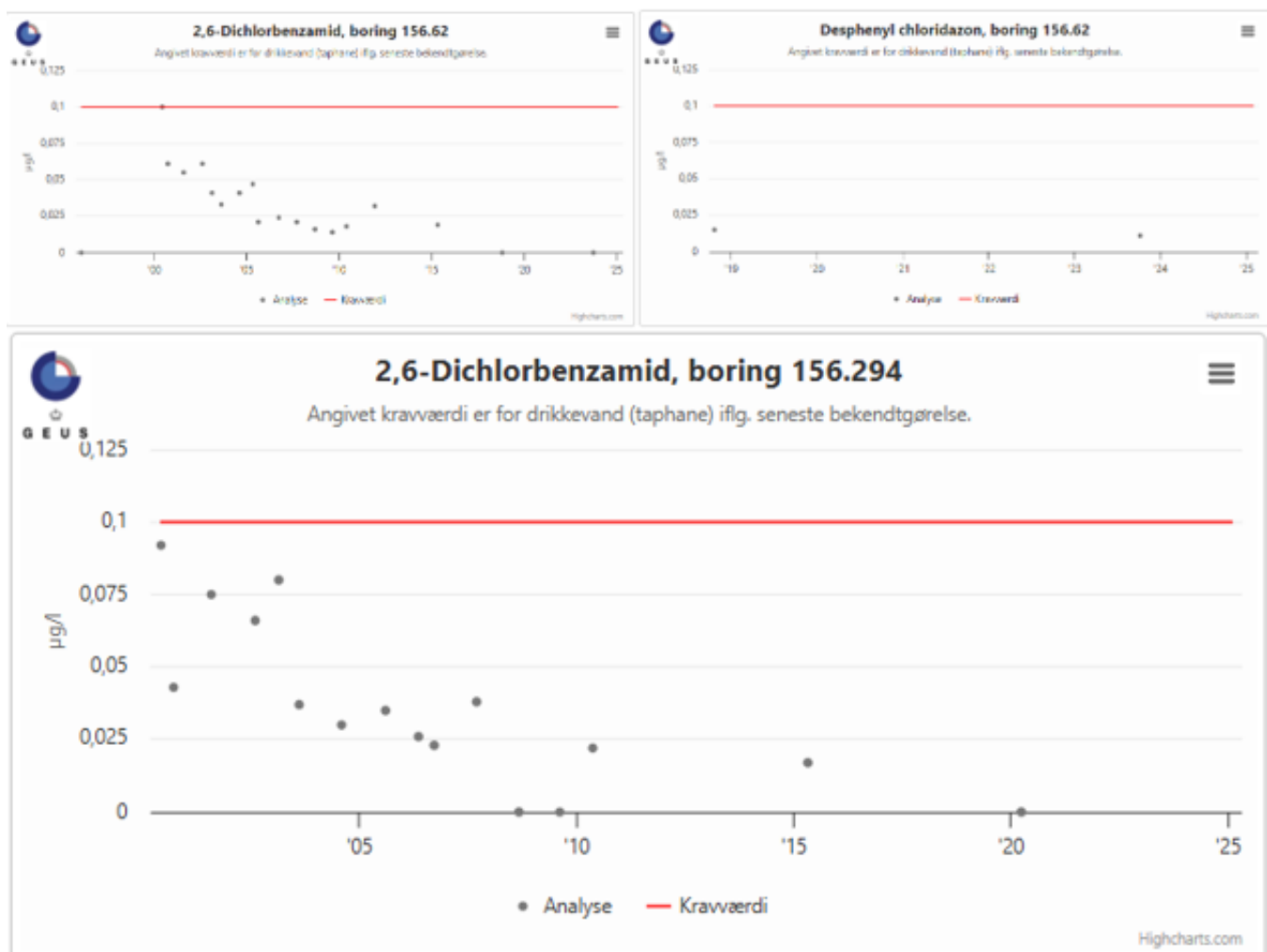
Boringerne og vandværket har væsentlig betydning for vandforsyningen af områdets borgere og virksomheder.

Overfladegeologien i området er moræneler, og geomorfologisk er det beskrevet, som en bundmoræneflade.

Bøsøre Vandværks boringer indvinder vand fra et magasin bestående af opsprækket Danien Kalk. Ifølge kortlægningen er der i området et dæklag af ler på fra 0 til 10 m, og boreprofilerne viser et dæklag over magasinet, der har en tykkelse mellem 7,5-10 m. Dæklagene består hovedsageligt af moræneler. Der er ingen informationer om hvorvidt dæklagene er opsprækkede, men det kan ikke afvises, at der findes sprækker i lerlagene, hvor det er nemmere for stoffer fra overfladen at sive ned til magasinerne.

Vandspejlet for boringerne står omkring 1-5,5 m.u.t og udgør spændte magasiner. Næsten alle boringer ligger i et område udpeget som NFI (nitratfølsomme indvindingsområder). Kun DGU nr.: 156.330 ligger lige uden for et område udpeget som NFI.

Vandkvaliteten fra boring DGU nr. 156.294 og 156.62, tilknyttet Bøsøre Vandværk, er desværre udfordret af pesticider og metabolitter. På figur 2 nedenfor ses en tidsserie for DPC og BAM, for boring med DGU nr.: 156.62 og BAM for boring med DGU nr.: 156.294. Foruden de historiske og nuværende koncentrationer for DPC og BAM, blev der i seneste prøve (2021), udtaget fra boring DGU nr. 156.62, konstateret TFA, med en koncentration på 0,54 µg/l. TFA er en PFAS-forbindelse, der bl.a. også menes at stamme fra pesticider⁸.

Figur 2. Tidsserie der viser pesticidindholdet af BAM og DMS i råvandet fra boring DGU nr. 156.294 og 156.62, tilknyttet Bøsøre Vandværks. Kilde: GEUS, 2025.

⁸ <https://mst.dk/nyheder/2024/december/ny-rapport-visse-pesticider-kan-danne-trifluoreddikesyre-tfa-i-landbrugsjord>

Ovenstående viser, at den geologiske beskyttelse i området generelt er lav, hvilket ses, i boringernes pesticidhistorik.

Bøsøre Vandværk har tilladelse til indvinding af 45.000 m³/år. Bøsøre Vandværk, kildepladsen og boringerne har en helt essentiel rolle for vandforsyningen af forsyningsområdet tilknyttet Bøsøre Vandværk, da vandværket ikke har nødforbindelse til nabovandværker, og kan derfor ikke, hverken distribuere eller modtage vand, i almindelighed eller i nød- og krisesituationer mv.

Svendborg Kommune vurderer, at de boringsnære beskyttelsesområder, tilknyttet boring med DGU nr. 156.294 og 156.62, er meget sårbare i forhold til udvaskning af pesticider fra terrænoverfladen. Dertil har boringerne, kildepladsen og vandværket vigtig strategisk betydning for vandforsyningen i Svendborg Kommune. Svendborg Kommune vurderer derfor, at det er nødvendigt at nedlægge forbud mod anvendelse af pesticider indenfor BNBO.

Svendborg Kommune vurderer, at dette forbud ikke er i strid med det forvaltningsretlige proportionalitetsprincip. Kommunen har særligt lagt vægt på den gennemførte risikovurdering for BNBO, lokale hydrologiske og geologiske forhold, pesticidhistorikken, boringernes betydning for drikkevandsforsyningen og på at der udbetales fuld erstatning for det værditab og de ulemper, som forbuddet medfører.

Tinglysning

Forbuddet vil være varigt og vil senest 4 uger fra meddelelsen blive tinglyst på ejendommen. Hvis forbuddet bortfalder, aflyser kommunen det fra tinglysen.

Deklarationen, der vil blive tinglyst, er vedlagt som appendix 3.

Klagevejledning og søgsmålsfrist vedrørende forbuddet

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, skal det ske til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagen skal indgives **senest den 28. marts 2025, senest 4 uger efter meddelelse af forbuddet.**

Du klager via klageportalen, som du finder via borger.dk eller virk.dk. Du logger på klageportalen med MitID. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Svendborg Kommune via klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på kr. 900 for borgere og kr. 1.800 for virksomheder, foreninger, organisationer og offentlige myndigheder.

I klageportalen sendes din klage automatisk først til Svendborg Kommune. Hvis Svendborg Kommune fastholder afgørelsen, sender Svendborg Kommune klagen videre til behandling i nævnet via klageportalen. Du får besked om videresendelsen.

Du må forvente, at Miljø- og Fødevareklagenævnet afviser din klage, hvis du sender den uden om klageportalen, medmindre du er blevet fritaget for brug af klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Nævnet afgør herefter, om du kan fritages for at bruge klageportalen. Se betingelserne for at blive fritaget her: <https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet/vejledning/>

En klage over forbuddet mod anvendelse af pesticider, der er meddelt med hjemmel i miljøbeskyttelseslovens §24a, har ikke opsættende virkning medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet⁹. Klagen har heller ikke opsættende virkning mht. udbetaling af erstatningen.

Svendborg Kommune tager derfor forbehold for, at der kan ske tilbagebetaling af hele eller dele af erstatningen, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet, som følge af en klage, ophæver eller ændrer kommunens forbud.

⁹ Jf. § 95, stk. 3 i miljøbeskyttelsesloven, LBK nr. 1093 af 11. oktober 2024.

Afgørelsen kan desuden indbringes for domstolene. Et eventuelt søgsmål skal anlægges ved domstolene inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt, det vil sige senest d. 28. august 2025¹⁰.

Klagevejledning vedrørende erstatningens størrelse

Du kan som grundejer indbringe kommunens afgørelse om erstatningens størrelse for taksationsmyndighederne i henhold til reglerne i vejlovens kapitel 10¹¹. Samme mulighed har vandværket. Klagefristen er 4 uger efter afgørelsen er meddelt, det vil sige senest d. 28. marts 2025¹².

Der kan klages via www.taksationssekretariatet.dk.

En klage over erstatningens størrelse har ikke opsættende virkning for udbetalingen af erstatningen. Omgør taksationsmyndighederne kommunens afgørelse om erstatningens størrelse, skal det udbetalte beløb efterreguleres uden unødigt ophold¹³.

Svendborg Kommune tager derfor forbehold for, at der kan ske tilbagebetaling af hele eller dele af erstatningen, hvis taksationsmyndigheden, som følge af en klage, ophæver eller ændrer kommunens afgørelse om erstatningens størrelse.

Spørgsmålet om erstatningens størrelse kan først indbringes for domstolene når klageadgangen til taksationskommissionen og Overtaksationskommissionen er udnyttet¹⁴. Et eventuelt søgsmål i forhold til erstatningen skal anlægges ved domstolene inden 6 måneder efter, at overtaksationens endelige afgørelse er meddelt.

Venlig hilsen

Hodya Huusom

Kopi af denne afgørelse er sendt til:

- Bøsøre Vandværk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk (hovedorganisation – klageberettiget)
- Sundhedsstyrelsen, trvest@stps.dk

Bilag til denne afgørelse:

- Appendix 1: Svendborg Kommunes BNBO-risikovurdering
- Appendix 2: Erstatningsopgørelse
- Appendix 3: Deklaration med kort
- Appendix 4: Partshørings svar med Svendborg Kommunes besvarelse

---

¹⁰ Jf. §101, stk. 1 i miljøbeskyttelsesloven, LBK nr. 1093 af 11. oktober 2024.

¹¹ Lov om offentlige veje m.v. (vejloven), LBK nr. 435 af 24. april 2024

¹² Jf. § 64e, stk. 3 i miljøbeskyttelsesloven, LBK nr. 1093 af 11. oktober 2024

¹³ Jf. § 64e, stk. 4 og § 64e, stk. 5 i miljøbeskyttelsesloven, LBK nr. 1093 af 11. oktober 2024.

¹⁴ Jf. § 121, stk. 2 i vejloven, LBK nr. 435 af 24. april 2024

Afgørelse efter miljøbeskyttelseslovens § 24: Forbud mod erhvervsmæssig anvendelse, håndtering og opbevaring af pesticider og sprøjtemateriel, samt anvendelse og opbevaring af nitratholdig handels- og husdyrgødning samt spildevandsslam i et nærområde til Bøsøre Vandværk

Ejendom: Bøsørevej 10, 5874 Hesselager
Matr. Nr.: 58b og 58h Vormark By, Hesselager

Baggrund

Svendborg Kommune har dags dato - med hjemmel i miljøbeskyttelseslovens¹⁵ § 24a - truffet afgørelse om forbud mod erhvervsmæssig anvendelse af pesticider i de boringsnære beskyttelsesområder (BNBO) tilknyttet boringerne med DGU nr. 156.294 og 156.62.

Svendborg Kommune supplerer hermed afgørelsen efter miljøbeskyttelseslovens § 24a med et forbud efter miljøbeskyttelseslovens § 24 mod

- erhvervsmæssig anvendelse af pesticider på sårbare arealer i umiddelbar tilknytning til de boringsnære beskyttelsesområder
- håndtering, transport og opbevaring af pesticider og sprøjtemateriel indenfor BNBO og sårbare arealer i umiddelbar tilknytning hertil
- anvendelse og opbevaring af kvælstofholdig handels- og husdyrgødning indenfor BNBO og sårbare arealer i umiddelbar tilknytning hertil
- samt forbud mod udbringning og opbevaring af spildevandsslam indenfor BNBO og sårbare arealer i umiddelbar tilknytning hertil

Indkomne bemærkninger i varselsperioden

Svendborg Kommune forvarslede i perioden den 29. januar 2025 til den 26. februar 2025 denne afgørelse. Svendborg Kommune har den 26. februar 2025 modtaget Bøsøre Vandværks bemærkninger til det varslede påbud, fordi Bøsøre Vandværk er part i sagen, vil deres høringssvar og vores besvarelse fremgå i dokumentet.

Høringssvaret med vores bemærkninger er vedlagt som Appendix 4.

Vi vurderer, at de indkomne bemærkninger ikke giver anledning til at ændre det varslede påbud.

---

¹⁵ Miljøbeskyttelsesloven, LBK nr. 1093 af 11. oktober 2024

Afgørelse

Svendborg Kommune meddeler hermed forbud mod følgende aktiviteter:

1. Erhvervsmæssig anvendelse af pesticider i det omfang det ikke allerede er omfattet af forbuddet meddelt den 28. februar 2025 jf. miljøbeskyttelseslovens § 24a.
2. Erhvervsmæssig opbevaring, håndtering og transport af pesticider og sprøjtemateriel anvendt til pesticider.
3. Anvendelse og opbevaring af kvælstofholdig handels- og husdyrgødning.
4. Udbringning og opbevaring af spildevandsslam.

Forbuddet gælder en del af din matrikel 58b og 58h Vormark By, Hesselager tilhørende ejendommen Bøsørevej 10, 5874 Hesselager, og området er markeret med grøn skravering i appendix 3. Området dækker de boringsnære beskyttelsesområder og sårbare arealer i umiddelbar tilknytning hertil.

Forbuddet træder i kraft **den 1. september 2025.**

Kommunen fører tilsyn med, at forbuddet overholdes¹⁶.

Erstatningstilbud

Som erstatning for forbuddene i denne afgørelse, tilbydes du en erstatning på 49.949 kr., jf. miljøbeskyttelseslovens § 63¹⁷. Den tilbudte erstatning er et supplement til den erstatning, som kommunen har truffet afgørelse om, at du er berettiget til at modtage i medfør af forbuddet mod erhvervsmæssig anvendelse af pesticider (§24a-forbud). Baggrunden for vurderingen af erstatningen fremgår af Appendix 2.

Hvis du accepterer den tilbudte erstatning, skal denne udbetales af Bøsøre Vandværk, uden unødigt ophold jævnfør vejlovens § 119.

Pesticider omfattet af forbuddet

Der er tale om et forbud mod anvendelse, håndtering, transport og opbevaring af pesticider til erhvervsmæssige formål.

Med pesticider menes midler defineret i den til enhver tid gældende lovgivning om bekæmpelsesmidler (aktuelt BEK.nr. 1503 af 10/12/2024 om bekæmpelsesmidler).

Pesticider omfatter afskrækningsmidler, bejdsemidler, bejdsset udsæd, fungicider, herbicider, insekticider, jorddesinfektionsmidler og midler til vækstregulering.

Forbuddet omfatter ikke anvendelse, håndtering og opbevaring af mikrobiologiske pesticider. Mikrobiologiske pesticider er midler baseret på mikroorganismer.

Det fremgår af den til enhver tid gældende lovgivning om bekæmpelsesmidler, hvorledes mikroorganismer defineres (aktuelt BEK.nr. 1503 af 10/12/2024 om bekæmpelsesmidler, § 2, nr. 21) Forbuddet gælder dog ikke godkendte pesticider, der i henhold til den til enhver tid gældende økologiforordning må bruges i økologisk landbrugsdrift.

Den til enhver tid værende ejer skal herefter være specielt opmærksom på, at forbud mod erhvervsmæssig anvendelse af pesticider har betydning for evt. bekæmpelse af flyvehavre, bjørneklo, engbrandbærer og lignende, da disse herefter ikke må fjernes ved hjælp af pesticider eller lignende, men i givet fald kun må fjernes manuelt eller ved slåning.

¹⁶ Jf. § 65, stk. 2 i miljøbeskyttelsesloven, LBK nr. 1093 af 11. oktober 2024.

¹⁷ Miljøbeskyttelsesloven, LBK nr. 1093 af 11. oktober 2024.

Kvælstofrestriktioner omfattet af forbuddet

Der er tale om et forbud mod al anvendelse og opbevaring af al slags kvælstofholdigt handels- og husdyrgødning.

Det betyder, at arealerne ikke må tilføres gødning ud over, hvad græssende dyr afsætter under græsning. For ejendomme med gødningsregnskab skal det reducerede kvælstofniveau fremgå i form af reduceret kvælstofkvote.

Der må ikke sås kvælstoffikserende planter, udover til uproduktive formål og kløvergræs.

Bliver arealerne afgræsset, skal græsningstrykket løbende ændres og tilpasses vegetationsforholdene på stedet, så arealerne ikke overgræsses og/eller optrædes. Skader på græsværdien skal begrænses mest muligt og retableres hurtigst muligt. Andelen af bar jord skal minimeres og tilstræbes at være mindre end 1,5 % af det deklarationspålagte areal.

Fra 15. april - 1. november må græsningstrykket ikke overstige 0,7 græsningsenhed (GE)/ha, som gennemsnit for de arealer, der er omfattet af deklARATIONEN.

Fra 2. november -14. april må græsningstrykket ikke overstige 0,2 græsningsenhed (GE)/ha, som gennemsnit for de arealer, der er omfattet af deklARATIONEN.
En græsningsenhed (1 GE) defineres som 100 kg N.

Der må ikke fodres på arealerne. Dog må der i perioden 1. september-14. april fodres under tag, f.eks. i læskur eller fra vogn med tag.

Pløjning og anden jordbearbejdning må maksimalt ske hvert 5. år, og kun i perioden 15. februar -1. maj.

Restriktioner i forhold til spildevandsslam omfattet af forbuddet

Der er tale om et forbud mod al udbringning og opbevaring af spildevandsslam.

Hjemmel

Afgørelsen er truffet med hjemmel i miljøbeskyttelseslovens § 24. Efter denne bestemmelse kan Kommunalbestyrelsen "give påbud eller nedlægge forbud for at undgå fare for forurening af bestående eller fremtidige vandindvindingsanlæg til indvinding af grundvand".

Begrundelse for forbud

Svendborg Kommune har i dag meddelt forbud mod erhvervsmæssig anvendelse af pesticider i de boringsnære beskyttelsesområder, jævnfør miljøbeskyttelseslovens § 24a. Nedenstående supplerer dette forbud, idet Svendborg Kommune vurderer, at forbuddet efter § 24a ikke er tilstrækkeligt.

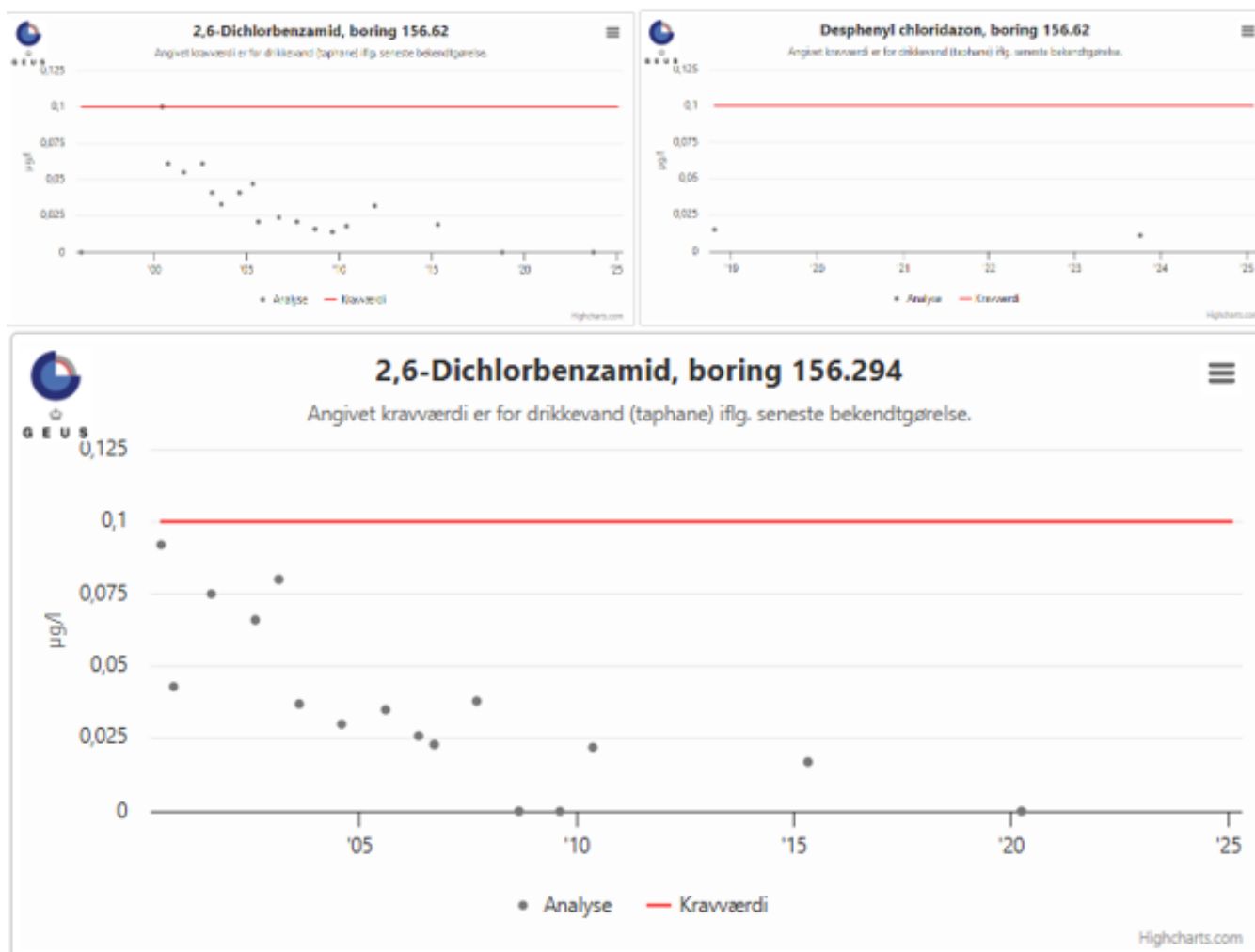
Din ejendom ligger ved boring med DGU nr. 156.294 og 156.62, hvorfra Bøsøre Vandværk indvinder drikkevand. Boringerne og vandværket har væsentlig betydning for vandforsyningen af områdets borgere og virksomheder.

Overfladegeologien i området er moræneler, og geomorfologisk er det beskrevet, som en bundmoræneflade.

Bøsøre Vandværks borer indvinder vand fra et magasin bestående af opsprækket Danien Kalk. Ifølge kortlægningen er der i området et dæklag af ler på mellem 0 til 10 m, og boreprofilerne viser et dæklag over magasinet, der har en tykkelse på mellem 7,5-10 m. Dæklagene består hovedsageligt af moræneler. Der er ingen informationer om hvorvidt dæklagene er opsprækkede, men det kan ikke afvises, at der findes sprækker i lerlagene, hvor det er nemmere for stoffer fra overfladen at sive ned til magasinerne.

Vandspejlet for borerne står omkring 1-5,5 m.u.t og udgør spændte magasiner. Næsten alle borer ligger i et område udpeget som NFI (nitratfølsomme indvindingsområder). Kun DGU nr.: 156.330 ligger lige uden for et område udpeget som NFI.

Vandkvaliteten fra boring DGU nr. 156.294 og 156.62, tilknyttet Bøsøre Vandværk, er desværre udfordret af pesticider og metabolitter. På figur 3 nedenfor ses en tidsserie for DPC og BAM, for boring med DGU nr.: 156.62 og BAM for boring med DGU nr.: 156.294. Foruden de historiske og nuværende koncentrationer for DPC og BAM, blev der i seneste prøve (2021), udtaget fra boring DGU nr. 156.62, konstateret TFA, med en koncentration på 0,54 µg/l. TFA er en PFAS-forbindelse, der bl.a. også menes at stamme fra pesticider¹⁸.

Figur 3. Tidsserie der viser pesticidindholdet af BAM og DMS i råvandet fra boring DGU nr. 156.294 og 156.62, tilknyttet Bøsøre Vandværks. Kilde: GEUS, 2025.

Ovenstående viser, at den geologiske beskyttelse i området generelt er lav, hvilket ses i boringernes pesticidhistorik.

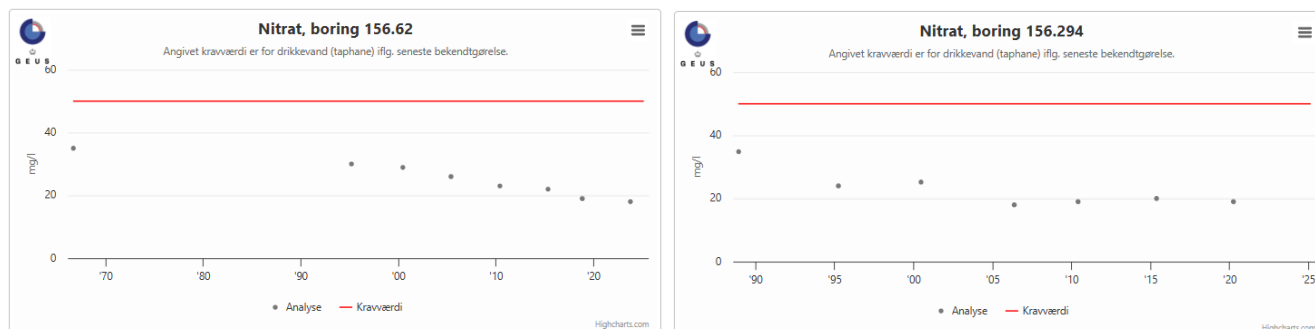
Svendborg Kommune vurderer, at de boringsnære beskyttelsesområder samt tilknyttede sårbare arealer, tilknyttet boring med DGU nr. 156.294 og 156.62, er meget sårbare i forhold til udvaskning af pesticider fra terrænoverfladen. Dertil har borerne og kildepladsen vigtig strategisk betydning for vandforsyningen indenfor Bøsøre Vandværks forsyningsområde.

Svendborg Kommune vurderer, at erhvervsmæssig håndtering, opbevaring og transport af pesticider indenfor BNBO, men også på sårbare arealer i tilknytning til BNBO, på grund af risiko for spild, udgør en tilsvarende stor forureningsrisiko mod grundvandet, som erhvervsmæssig anvendelse af pesticider gør indenfor BNBO. Svendborg Kommune vurderer derfor, at det er nødvendigt at nedlægge

¹⁸ <https://mst.dk/nyheder/2024/december/ny-rapport-visse-pesticider-kan-danne-trifluoreddikesyre-tfa-i-landbrugsjord>

forbud mod erhvervmæssig opbevaring, håndtering og transport af pesticider og sprøjtemateriel anvendt til pesticider indenfor de boringsnære beskyttelsesområder, samt erhvervmæssig anvendelse, håndtering, opbevaring og transport af pesticider og sprøjtemateriel på sårbare arealer i umiddelbar tilknytning til de boringsnære beskyttelsesområder.

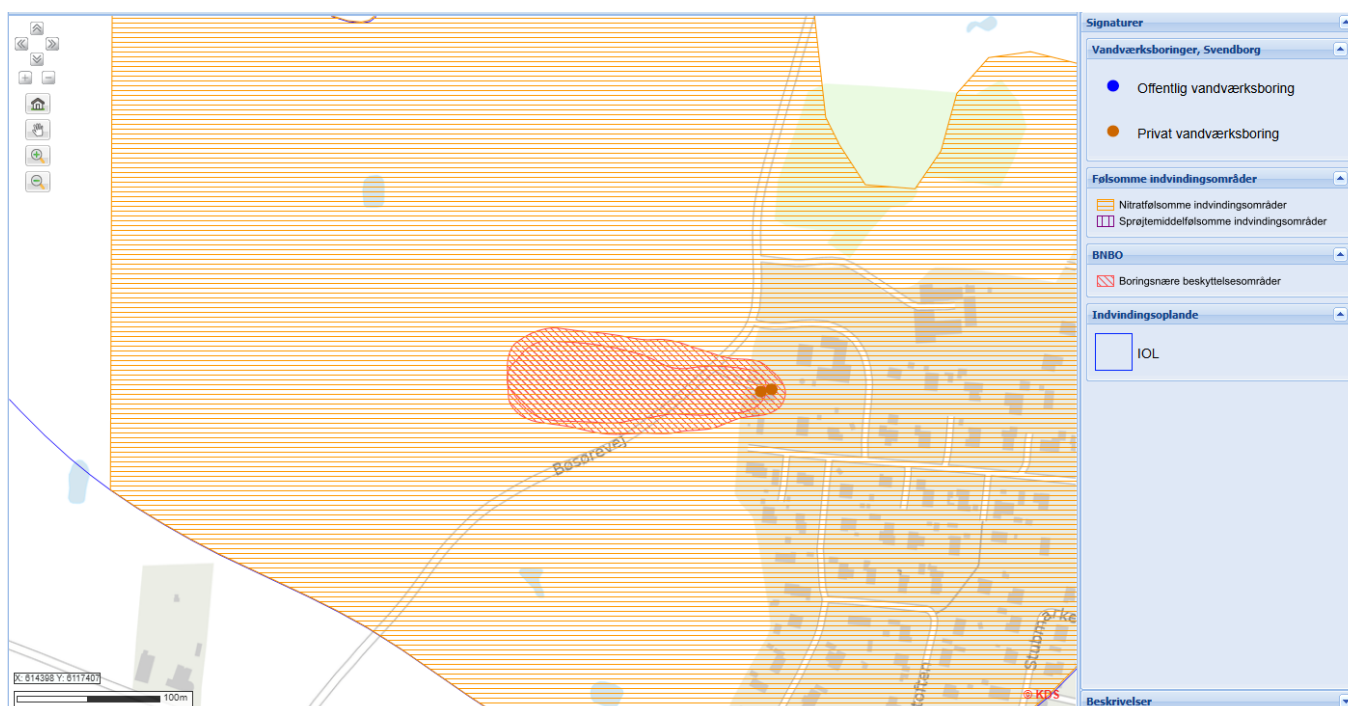
Jævnfør figur 4 har råvandet fra begge borer et væsentligt nitratindhold – det højeste i Svendborg Kommune. Svendborg Kommune vurderer, at nitratindholdet i råvandet er et udtryk for, at jordens naturlige evne til at omsætte nitrat, i området, er mangelfuld og vil blive svækket med tiden, hvorved nitratfølsomheden samt nitratkoncentrationen vil øges gradvist, medmindre kvælstofudvaskningen, og dermed kvælstofudbringningen, fra området mindskes.

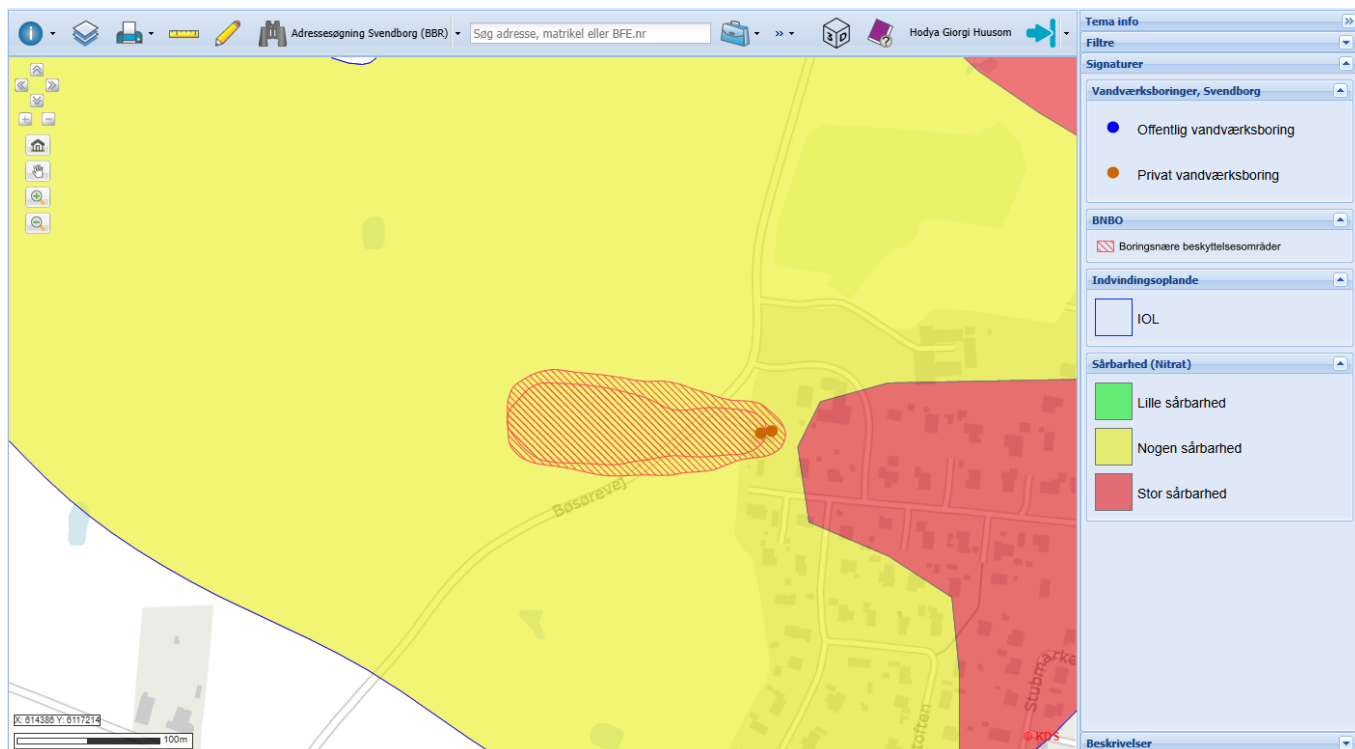
Figur 4. Tidsserie der viser nitratindholdet i råvandet fra boring DGU nr. 156.294 og 156.62, tilknyttet Bøsøre Vandværk. Kilde: GEUS, 2025.

Det fremgår af figur 5, at områderne i og omkring BNBO tilknyttet borerne med DGU nr.: 156.294 og 156.62, samt hele det samlede forbudsareal, er udpeget som nitratfølsomt indvindingsområde (NFI). Ligeledes er hele forbudsarealet udpeget til at have *nogen sårbarhed* overfor nitrat, jf. figur 6. Dertil viser figur 7, at der dannes meget ungt grundvand indenfor hele forbudsareal, hvilket gør grundvandsmagasinet, inden for forbudsarealet, endnu mere sårbart.

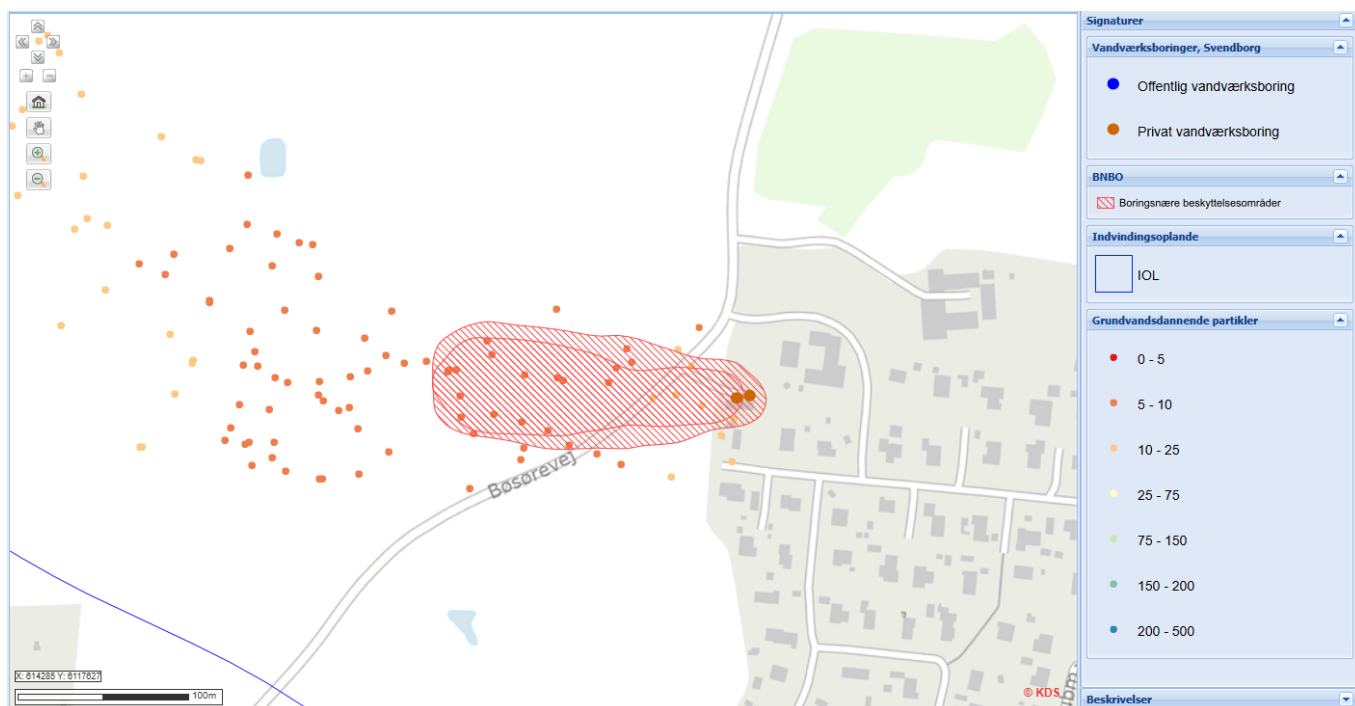
Dertil introducerer borerne, individuelle og akkumulerede, sænkningstragt(er) øget nitratudvaskningen i nærområdet også udenfor BNBO. Denne effekt forstærkes yderligere af, at begge borer indvinder fra samme grundvandsmagasin, tæt ved hinanden og i nogenlunde samme dybde. På samme måde gør den samlede indvinding tilknyttet Bøsøre Vandværk generelt området mere sårbart overfor udvaskning af nitrat, pesticider o.a.

Figur 5. Kort der viser BNBO tilknyttet boring med DGU nr. 156.62 og 156.294 og udbredelsen af nitratfølsomme indvindingsområder (NFI).

Figur 6. Kort der viser boringerne, BNBO og sårbarhed for nitrat.

Figur 7. Kort der viser grundvandsdannelse omkring boringerne, inden for 50 års-oplandet.

Vi vurderer, at det samlede forbudsareal, har øget sårbarhed overfor nitrat. Derfor er det nødvendigt at mindske nitratudvaskningen, og samtidigt undgå nitrat-punktforureninger, der kan opstå i forbindelse med opbevaring af kvælstofholdig handels- og husdyrgødning, indenfor BNBO og på tilknyttede sårbare arealer. Svendborg Kommune vurderer derfor, at det er nødvendigt at nedlægge forbud mod at anvende og opbevare kvælstofholdig handels- og husdyrgødning indenfor hele forbudsarealet, jf. appendix 3.

Spildevandsslam er ligesom øvrige gødningsprodukter en rig kilde til kvælstof og anvendes i dag på lige fod med handels- og husdyrgødning. Spildevandsslam indeholder foruden kvælstof og fosfor et utal af forskelligartede miljøfremmede stoffer i varierende koncentrationer. Det betyder, at udbringning og opbevaring af spildevandsslam har de samme negative miljømæssige implikationer, for

grundvandsmagasinet, som anvendelse og opbevaring af handels- og husdyrgødning. Svendborg Kommune vurderer derfor, at det er nødvendigt også at nedlægge forbud mod udbringning og opbevaring af spildevandsslam inden for hele forbudsarealet, for at sikre indvindingsmagasinet og den øvrige kvælstofindsats, jf. appendix 3.

Bøsøre Vandværk har tilladelse til indvinding af 45.000 m³/år. Bøsøre Vandværk, kildepladsen og borerne har en helt essentiel rolle for vandforsyningen af forsyningsområdet tilknyttet Bøsøre Vandværk, da vandværket ikke har nødforbindelse til nabovandværker, og kan derfor ikke, hverken distribuere eller modtage vand, i almindelighed eller i nød- og krisesituationer mv.

Svendborg Kommune vurderer, at dette forbud ikke er i strid med det forvaltningsretlige proportionalitetsprincip. Kommunen har særligt lagt vægt på den gennemførte risikovurdering, pesticidhistorikken, råvandets nitratindhold, lokale hydrologiske og geologiske forhold, boringernes betydning for drikkevandsforsyningen og på at der udbetales fuld erstatning for det værditab og de ulemper, som forbuddet medfører.

Tinglysning

Forbuddet vil være varigt og vil senest 4 uger fra meddelelsen blive tinglyst på ejendommen. Hvis forbuddet bortfalder, aflyser kommunen det fra tingbogen.

Deklarationen, der vil blive tinglyst, er vedlagt som appendix 3.

Klagevejledning og søgsmålsfrist vedrørende forbuddet

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagen skal indgives **senest den 28. marts 2025** - 4 uger efter meddelelsen af forbuddet.

Du klager via klageportalen, som du finder via borger.dk eller virk.dk. Du logger på klageportalen med MitID. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Svendborg Kommune via klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på kr. 900 for borgere og kr. 1.800 for virksomheder, foreninger, organisationer og offentlige myndigheder.

I klageportalen sendes din klage automatisk først til Svendborg Kommune. Hvis Svendborg Kommune fastholder afgørelsen, sender Svendborg Kommune klagen videre til behandling i nævnet via klageportalen. Du får besked om videresendelsen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet afviser din klage, hvis du sender den uden om klageportalen, medmindre du er blevet fritaget for brug af klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Nævnet afgør herefter, om du kan fritages for at bruge klageportalen. Se betingelserne for at blive fritaget her: <https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet/vejledning/>

En klage over afgørelsen, der er meddelt med hjemmel i miljøbeskyttelseslovens § 24, har opsættende virkning¹⁹. Det vil sige, at forbuddet ikke træder i kraft, mens klagen behandles. Dermed vil erstatningen som udgangspunkt heller ikke skulle udbetales, før klagesagen er afgjort. Miljø- og Fødevareklagenævnet kan dog bestemme, at klagen ikke skal have opsættende virkning.

Afgørelsen kan desuden indbringes for domstolene. Et eventuelt søgsmål skal anlægges ved domstolene inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt, det vil sige senest d. 28. august 2025.

Hvis ikke du kan acceptere erstatningstilbuddet

Hvis ikke du ønsker at acceptere det fremsatte erstatningstilbud, skal du skriftligt fremsætte dit krav om erstatning inden for 4 uger fra denne afgørelse er meddelt, hvilket vil sige **senest den 28.**

¹⁹ Jf. §95, stk. 1 i miljøbeskyttelsesloven, LBK nr. 1093 af 11. oktober 2024.

marts 2025, jf. miljøbeskyttelseslovens § 64, stk. 2. Kravet skal fremsendes til Svendborg Kommune, adresse eller e-mail vand@Svendborg.dk.

I mangel af mindelig overenskomst indbringer Svendborg Kommune sagen for taksationsmyndighederne. Kommunen skal indbringe erstatningsspørgsmålet for taksationskommissionen senest 8 uger efter at forbuddet er meddelt, eller, hvis forbuddet er påklaget, senest 4 uger efter den endelige afgørelse i klagesagen²⁰.

Spørgsmålet om erstatningens størrelse kan først indbringes for domstolene når klageadgangen til Overtaksationskommissionen er udnyttet²¹. Et eventuelt søgsmål i forhold til erstatningen skal anlægges ved domstolene inden 6 måneder efter, at overtaksationens endelige afgørelse er meddelt.

Venlig hilsen
Hodya Huusom

Kopi af denne afgørelse er sendt til:

- Bøsøre Vandværk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk (hovedorganisation – klageberettiget)
- Sundhedsstyrelsen, trvest@stps.dk

Bilag til denne afgørelse:

- Appendix 1: Svendborg Kommunes BNBO-risikovurdering
- Appendix 2: Erstatningsopgørelse
- Appendix 3: Deklaration med kort
- Appendix 4: Partshørings svar med Svendborg Kommunes besvarelse

---

²⁰ Jf. §112, stk. 2 i vejloven, LBK nr. 435 af 24. april 2024

²¹ Jf. §121, stk. 2 i vejloven, LBK nr. 435 af 24. april 2024

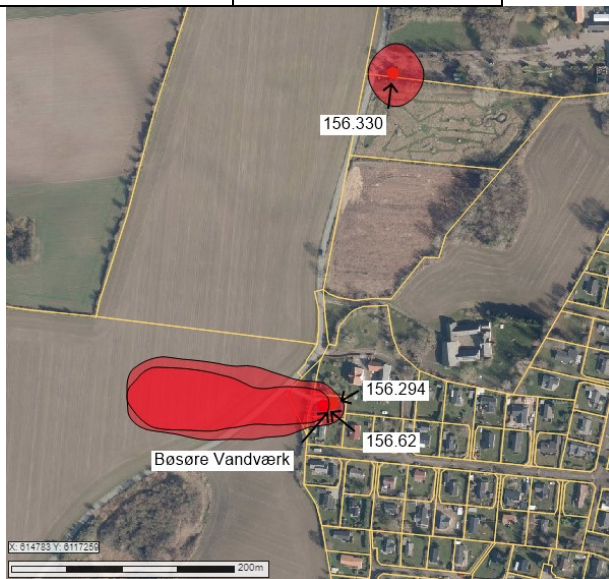
Appendix 1 - Svendborg Kommunes BNBO-risikovurdering

Bøsøre Vandværk

Bøsøre Vandværk ligger på Bøsørevej, 5874 Hesselager, hvortil der er fire borer er tilknyttet (DGU nr.: 156.62, 156.294, 156.330 og 156.439). Vandværket har en tilladelse til indvinding af grundvand på i alt 41.000 m³/år, og der er de seneste 5 år indvundet omtrent 36.000 m³/år.

Bøsøre Vandværk er ikke nødforbundet til et andet vandværk. Dette gør, at Bøsøre Vandværk er mere sårbar overfor forsyningsmæssige problemer og forureninger.

Vandværk	
Beliggenhed	Bøsøre
Anlagt	1966
Tilladelse	41.000 m ³ /år
Areal af BNBO	1,88 ha
Boringer	
DGU nr.:	Filtersætning (m.u.t.)
156.62	10-20
156.294	9,8-24
156.330	31-48
156.439	37-61

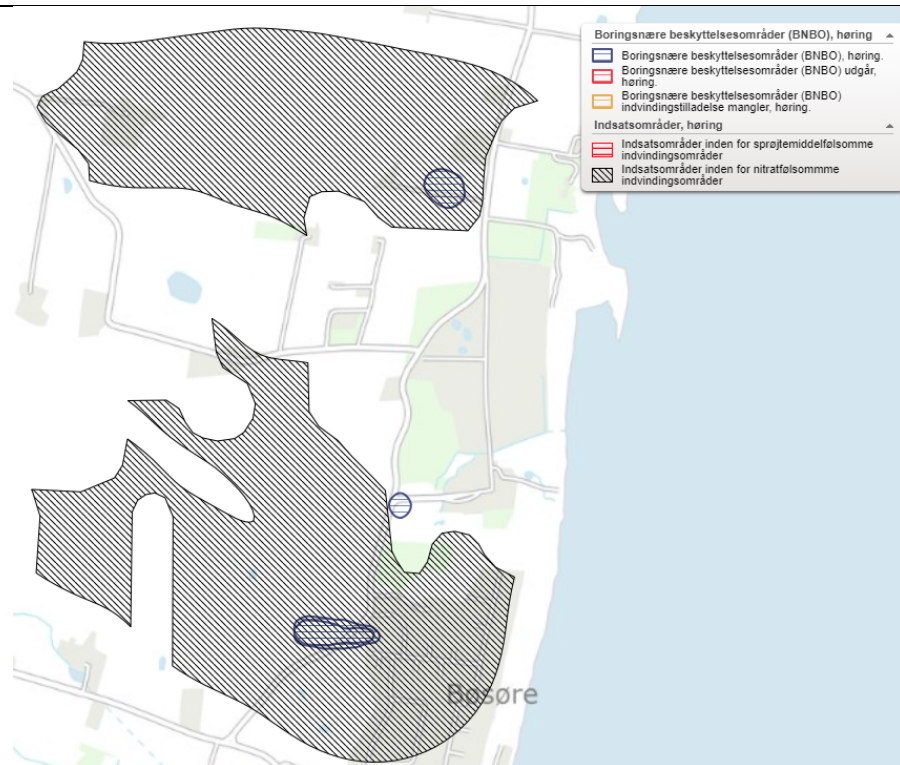

Figur 1: Oversigt over BNBO ved Bøsøre Vandværk, som forventes udlagt i kommende Bekendtgørelse om udpegning af drikkevandsressourcer. BNBO er markeret med rød. De tre sydlige borer er vist til venstre og den nordlige boring er vist til højre. Billederne kan ses forstørret nederst i dokumentet.

Forsyningsstruktur

Behov for beskyttelse

Kildepladsens betydning	Vandværket har fire borer, der alle vurderes at have en stor betydning for forsyningen af Bøsøre i fremtiden. Boringerne ved Bøsøre Vandværk forventes derfor i brug udover en 3-5-årig periode.	Høj
Arealanvendelse og forureningskilder		
Aktiviteter	Der er omdriftsarealer (1,5 ha) og bebyggelse (0,38 ha) inden for BNBO'erne.	Lav-høj
Risiko for forurening	Da der er omdriftsarealer og bebyggelse indenfor BNBO'erne er der risiko for uheld og spild af pesticider og andre miljøfremmede stoffer. Konsekvensen af et eventuelt spild, er afhængig af hvilket stof, der er tale om og koncentrationen af stoffet samt spildets størrelse.	Lav-Høj
Kortlagte forurenin-ger	Der er ingen kortlagte forurenin-ger i henhold til jordforureningsloven indenfor BNBO'erne.	Lav
Naturlig beskyttelse		
Geologi	<p>Overfladegeologien i området er moræneler, og geomorfologisk er det beskrevet, som en bundmoræneflade.</p> <p>Bøsøre Vandværks borer indvinder vand fra et magasin bestående af opsprækket Danien Kalk. Ifølge kortlægningen er der i området et dæklag af ler på fra 0 til 10 m, og boreprofilerne viser et dæklag over magasinet, der har en tykkelse mellem 7,5-10 m. Dæklagene består hovedsageligt af moræneler. Der er ingen informationer om hvorvidt dæklagene er opsprækkede, men det kan ikke afvises, at der findes sprækker i lerlagene, hvor det er nemmere for stoffer fra overfladen at sive ned til magasinerne.</p> <p>Vandspejlet for borerne står omkring 1-5,5 m.u.t og udgør spændte magasiner.</p> <p>Næsten alle borer ligger i et område udpeget som NFI (nitratfølsomme indvindingsområder). Kun DGU nr.: 156.330 ligger lige uden for et område udpeget som NFI.</p>	Mel-lem

Figur 2: Kortudsnit fra Miljøstyrelsens MiljøGIS, som viser de forventede BNBO og NFI tilknyttet Bøsøre Vandværk.

Grundvandsdannelse	<p>Ifølge Miljøstyrelsens kortlægning 2020-2021, er der indenfor BNBO'erne til DGU nr.: 156.330 og 156.439 ingen grundvandsdannelse. Ved DGU nr.: 165.62 og 165.294 er der grundvandsdannelse inden for BNBO'erne, og transporttiden til det primære grundvandsmagasin er i området indenfor BNBO på <25 år.</p>	Lav-Høj
Grundvandskvalitet	<p>Boringerne DGU nr.: 156.62, 156.294 og 156.330 indvinder vand fra nitratzonen (vandtype B), som er svagt oxideret vand (Tabel 1). DGU nr.: 156.439 indvinder derimod stærkt reduceret vand fra metan og svovlbrinte zonen.</p> <p>I DGU nr.: 156.62, 156.294 og 156.330 findes der generelt nitratkoncentrationer i boringerne over 1 mg/l (Figur 2.A), hvilket også er forventeligt for vandtype B. Nitratkoncentrationerne i boringerne 156.62 og 156.294 ligger højt for Svendborg Kommune. Det gennemsnitlige indhold af nitrat i de to borer har henholdsvis været på 26 mg/l og 22,8 mg/l. DGU nr.: 156.330 har i gennemsnit haft et indhold på omkring 4 mg/l.</p> <p>Det høje nitratindhold i boringerne stemmer overens med, at der ikke er væsentlige beskyttende lerlag i området til at forhindre nitrat i at sive ned mod grundvandsmagasinet.</p> <p>I DGU nr.: 156.439 er nitratkoncentrationen gennemsnitligt <0,38 mg/l og magasinet her, vurderes ikke at være væsentlig påvirket fra overfladen.</p> <p>På Figur 2.B ses relativt lave og stabile sulfatkoncentrationer i alle borerne. Ved seneste analyse var sulfatkoncentrationerne for DGU nr.: 156.62, 156.294 og 156.330 mellem 29-31 mg/l, mens sulfatkoncentrationen i DGU nr.: 156.439 var 19 mg/l.</p>	Mellem

	<p>I borerne er nedbrydningsprodukterne BAM og DPC påvist.</p> <p>I DGU nr.: 156.330 er der ved seneste analyse målt et indhold af DPC på 0,13 µg/l. Grænseværdien for pesticidrelaterede stoffer i drikkevand er 0,1 µg/l. I de resterende borerne ligger DPC-indholdet mellem 0,015-0,026 µg/l i de seneste analyser.</p> <p>I DGU nr.: 156.62 og 156.294 er der påvist BAM. Gennemsnitligt ligger BAM-indholdet i borerne på 0,03 µg/l, og ved seneste analyse lå BAM-indholdet i begge borerne under 0,01 µg/l. Dermed var koncentrationen af BAM i borerne under påvisningsgrænsen.</p> <p>Region Syddanmark har desuden kortlagt en V2-forurening på Kalkvej 5 (750 m vest for DGU nr.: 156.439), hvor der er påvist forurening med oliestoffer, pesticider, nikkel, bly, cadmium og kobber. På baggrund af grundvandets retning vurderer Regionen, at det ikke kan udelukkes at forureningen kan udgøre en risiko for grundvandsressourcen i området. Følgende pesticider er alle påvist på kalkvej 5 med et niveau, der overskrider grundvands-kvalitetskriteriet for pesticidkeltstoffer: AMPA (aminomethylphosphonic acid), Bentazon, CyPM, DPC (Desphenyl Chloridazon), Dicamba, Dithiocarbamater, Ethofumesat, Hydroxyatrazin, Isoproturon, Prosulfocarb, Saccharin, TMFP (5-trifluoromethyl-2-(1H) pyridone), Triadimenol. Pesticiderne er påvist i det terrænnære grundvand flere steder på lokaliteten. De vurderes ikke at være afgrænset, hverken horisontalt eller vertikalt, og det er derfor uvist, om der kan være sket spredning af forurening til det øvre primære grundvandsmagasin KS2 og det nedre primære grundvandsmagasin i kalken.</p>	
--	--	--

Samlet risikovurdering

Da borerne er vigtige for den fremtidige forsyning af området omkring Bøsøre, og da der er påvist pesticidrester og nitrat i en del af borerne, er der behov for beskyttelse af BNBO'erne til DGU nr.: 156.62 og 156.294.

Dæklagene af ler omkring borerne yder ikke væsentlig beskyttelse, og borerne vurderes at være sårbare overfor nitrat. Desuden ligger alle borerne undtagen DGU nr.: 156.330 indenfor et område udpeget som NFI, og bortset fra DGU nr.: 156.439, er der konstateret nitrat i grundvandet. Derudover, er der i alle borerne konstateret pesticidrelaterede nedbrydningsprodukter, og håndtering og brug af pesticider på omdriftsarealer såvel som privat indebærer derfor en risiko i området.

Indenfor BNBO'erne til DGU nr.: 156.62 og 156.294 er der grundvandsdannelse, hvorfor disse er ekstra sårbare. Ved de to nordlige borerne (DGU nr.: 156.439 og 156.330) er der ikke grundvandsdannelse indenfor BNBO, og her anbefales i stedet en indsats længere ude i oplandet i forbindelse med kommende indsatsplan for grundvandsbeskyttelse.

På Baggrund af ovenstående anbefales det, at der ophøres med brug og håndtering af pesticider og gødning indenfor BNBO'erne til DGU nr.: 156.62 og 156.294 på omdriftsarealer og arealer med skaber/virksomheder. Derudover anbefales det at Bøsøre Vandværk udfører en kampagne imod pesticider ved privatejede ejendomme i området omkring vandværket ved Bøsørevej og Stentofte.

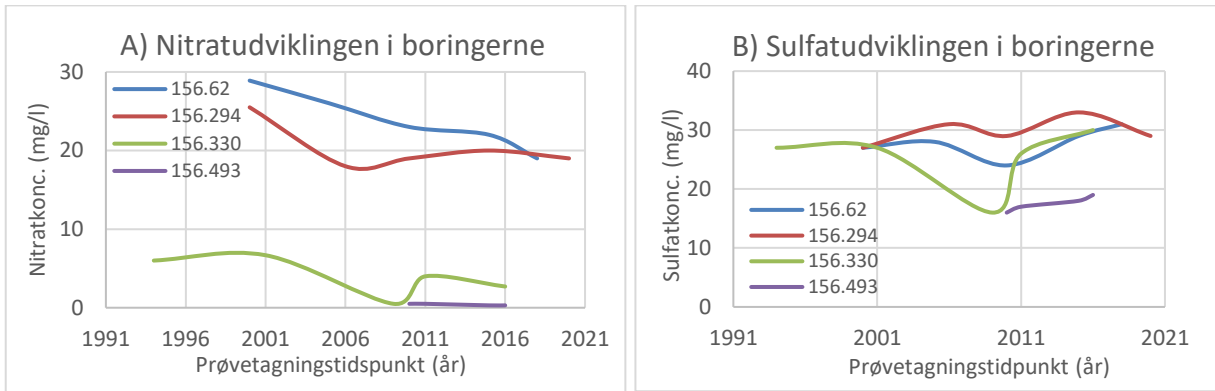
Med henvisning til forsigtighedsprincippet vil Svendborg Kommune som udgangspunkt ikke give tilladelse til etablering og opsættelse af installationer, der potentielt kan have en negativ påvirkning på grundvandet indenfor BNBO. Der kan f.eks. ikke forventes tilladelse til at placere nye olieholdige transformere indenfor BNBO'er og hvis eksisterende skal udskiftes, skal de erstattes med anlæg

uden olie eller flyttes udenfor BNBO'et. Kommunen kan kræve særlig dokumentation for, at et anlæg eller en aktivitet ikke kan forurene grundvandet indenfor BNBO.

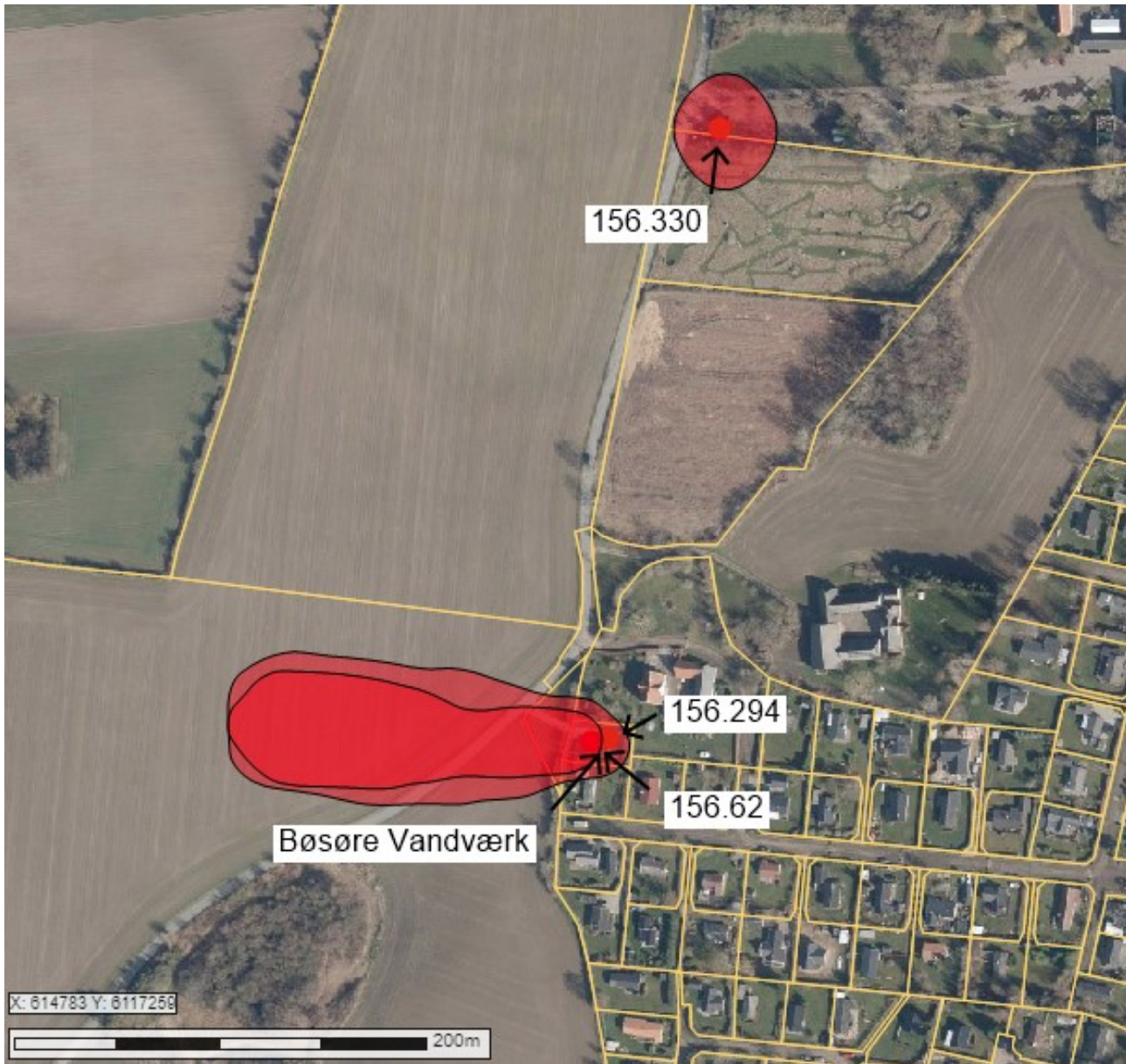
DGU nr.	Matrikel	Indsats
156.62 og 156.294	<p><i>Omdriftsareal</i> Del af matr.nr. 58b Vor- mark By, Hesselager</p> <p><i>Selskab/Virksomhed</i> Matr.nr. 58g, Vormark By, Hesselager og matr.nr. 2d Bøsøre By, Hesselager</p> <p><i>Bebyggelse</i> Del af matr.nr. 2a og 2ai Bøsøre By, Hesselager</p>	Pesticid- og gødningsfri drift inden for om- driftsarealer (0,89 ha) og selskabsejede arealer samt kampagne imod pesticider i bebyggede områder.
156.330	<p><i>Selskab/Virksomhed</i> Del af matr.nr. 1 og 5a Bøsøre By, Hesselager</p>	Ingen tiltag – <i>Vandværket er opfordret til en snak med campingpladsen og lodsejer omkring brugen af pesticider.</i>
156.439	<p><i>Omdriftsareal</i> Del af matr.nr. 57e Vor- mark By, Hesselager</p>	Ingen tiltag

DGU nr.	værdi	nitrat (mg/l)	sulfat (mg/l)	DPC (µg/l)	BAM (µg/l)
156.62	Seneste	19	31	0,015	<0,01
	Max.	35	48	0,025	0,061
	Gns.	26	31	0,02	0,03
156.294	Seneste	19	29	-	<0,01
	Max.	34,8	36	-	0,092
	Gns.	22,8	31,2	-	0,038
156.330	Seneste	2,7	30	0,13	-
	Max.	7,5	31	-	-
	Gns.	4,04	25,1	-	-
156.439	Seneste	<0,3	19	0,026	-
	Max.	<0,5	19	-	-
	Gns.	<0,38	17,5	-	-

Tabel 1: Udvalgte analyser fra borerne ved Bøsøre Vandværk.

Figur 3: A) Nitratudviklingen i borerne ved Bøsøre Vandværk. B) Sulfatudviklingen i borerne ved Bøsøre Vandværk.

Appendix 2 - Erstatningsopgørelse for §§ 24a- og 24-forbud

Grundvandsbeskyttelse

Erstatningsopgørelse ved rådighedsindskrænkelser

Svendborg Kommune

Dato: 6. januar 2025

Rådighedsindskrænkelser vedr. Bøsørevej 10, 5974 Hesselager.

Erstatning for tinglysning af rådighedsindskrænkelser på matrikel 58b og 58h Vormark By, Hesselager.

1 Baggrund

Dette notat har til formål at vurdere og begrunde erstatningens størrelse til lodsejeren i forbindelse med rådighedsindskrænkelser i form af forbud mod anvendelse, håndtering, transport og opbevaring af pesticider samt reduceret kvælstofanvendelse indenfor BNBO til Bøsøre Vandværk.

Såfremt der ikke kan indgås en frivillig aftale på rimelige vilkår efter vandforsyningsloven § 13f, har Svendborg Kommune pligt til at udstede et forbud mod erhvervmæssig anvendelse af pesticider indenfor det boring-snære beskyttelsesområde (BNBO) efter miljøbeskyttelsesloven § 24a. Forbuddet efter miljøbeskyttelsesloven § 24a suppleres med forbud efter miljøbeskyttelsesloven §24 mod følgende:

1. Erhvervmæssig anvendelse af pesticider på restarealer udenfor BNBO.
2. Opbevaring, transport og håndtering af pesticider til erhvervmæssig anvendelse i BNBO og på restarealer udenfor BNBO.
3. Erhvervmæssig tilførsel af kvælstof, ud over hvad græssende dyr afsætter under græsning samt driftsmæssige rådighedsindskrænkelser beskrevet i afsnit 3.1.

Når der meddeles et forbud efter miljøbeskyttelseslovens § 24a stk. 1 skal kommunen samtidig træffe afgørelse om erstatningens størrelse (jf. miljøbeskyttelseslovens §64 e stk. 2).

For forbud efter miljøbeskyttelseslovens §24 har lodsejeren også ret til fuldstændig erstatning. Dog skal kommunen i dette tilfælde give et tilbud om erstatning, som taksationen endeligt fastsætter, hvis der er uenighed.

Derfor er erstatningen slutteligt i dette notat opdelt i det, der relaterer sig til hhv. miljøbeskyttelsesloven §§ 24a og 24.

Erstatningsfastsættelse skal ved begge forbud ske på baggrund af en konkret og individuel vurdering i forhold til den specifikke ejendom jf. vejlovens §115 stk. 3. Er lodsejeren ikke enig i erstatningens størrelse, kan denne prøves ved taksation efter vejlovens regler.

Det fremgår af vejlovens bestemmelser, at der skal betales erstatning for værdiforringelsen af ejendommen samt evt. ulemper, der påføres ejeren af ejendommen eller andre. Praksis er også at betale et beløb for sagkyndig bistand. Erstatningen opgøres derfor til forskellen i ejendommens handelspris før og efter forbuddet.

Erstatningsnotatet er udarbejdet ud fra offentlige tilgængelige data og oplysninger. Arealerne er ikke besigtiget.

2 Forbudsareal

På Figur 1 fremgår BNBO som udgør forbudsarealet på 0,9 ha efter miljøbeskyttelsesloven § 24a samt det totale forbudsareal efter både miljøbeskyttelsesloven §§ 24a og 24 på i alt 1,23 ha.

Figur 1: Matrikelgrænser, boringsplaceringer, afgrænsning af BNBO inkl. restareal udenfor BNBO samt det totale forbudsareal efter miljøbeskyttelsesloven §§ 24a og 24.

Nuværende forhold og arealanvendelse

Ejendommen er en landbrugsejendom på 22,42 ha.

Arealerne, der skal beskyttes, består primært af *landbrug, omdrift* (Figur 2).

Arealet kategoriseret som *landbrug, omdrift* på matrikel 58h er en del af en mark på ca. 12,67 ha, der også omfatter arealer på matrikel 4b. Marken er lang og delvist kantet men med et forholdsvist fladt terræn (Figur 3). Jordtypen er registreret som fin sandblandet lerjord (JB6) med områder bestående af fin lerblandet sandjord (JB4) på den del af marken, der strækker sig op på matrikel 4b (Figur 4). Marken var i 2024 udlagt med vinteraps, og har tidligere været udlagt med bl.a. rødsvingelfrø og vårbyg. Marken er mod øst afgrænset af vejanlæg og et beskyttet dige. Der er dermed ikke oplagte muligheder for at lægge marken sammen med øvrige omdriftsarealer. Marken vurderes som et gennemsnitligt omdriftsareal for området, grundet dets fornuftige størrelse. Men det hæmmes dog af de manglende muligheder for at ligge det sammen med øvrige omdriftsarealer

Arealet kategoriseret som *landbrug, omdrift* på matrikel 58b er en del af en mindre mark på ca. 4,95 ha. Marken er delvist kantet med et let kuperet terræn (Figur 3). Jordtypen er primært registreret som fin sandblandet lerjord (JB6) med få områder bestående af fin lerblandet sandjord (JB4) (Figur 4). Marken var i 2024 udlagt med vinterraps, og har tidligere været udlagt med bl.a. rødsvingelfrø og vårbyg. Marken er afgrænset af vejanlæg, skov og bebyggelse. Derudover er der på marken to §3-beskyttede områder, som besværliggøre driften. Marken vurderes at være under gennemsnit for området, grundet dens størrelse, uhensigtsmæssige arrondering og manglende muligheder for at lægge det sammen med øvrige omdriftsarealer.

Ifølge indberetninger til Landbrugsstyrelsen er jorden inden for deklaraationsarealet bortforpagtet i 2024 og foregående år (til CVR: 14234535).

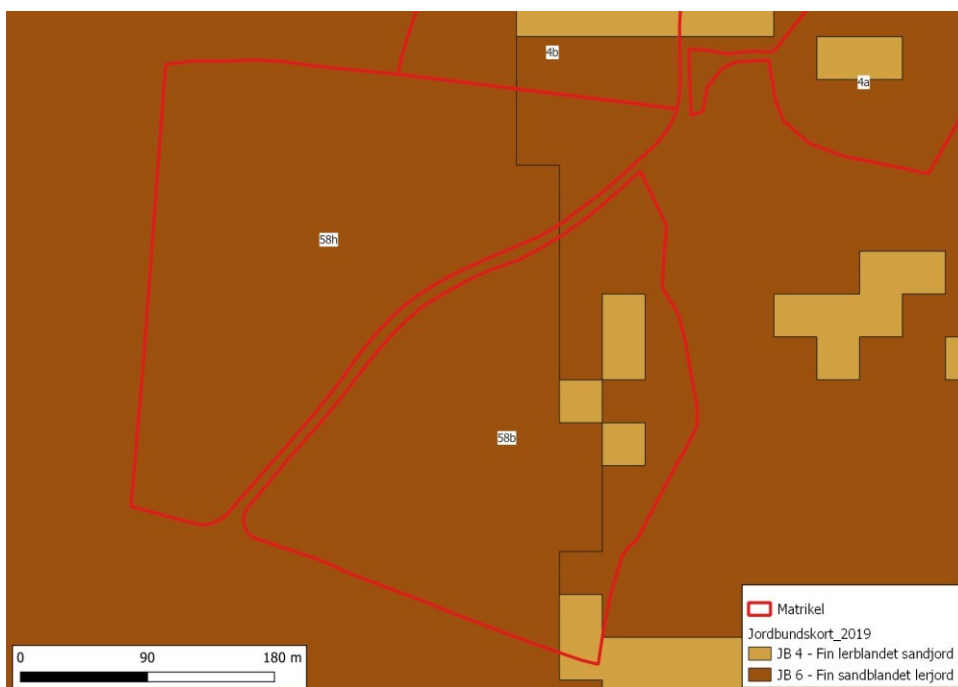
Der er ikke registreret husdyr på ejendommen.

Figur 2: Arealanvendelse inden for forbudsarealet.

Figur 3: Terrænforhold i området. Højdekurver er vist med gule linjer.

Figur 4: Jordtyper i området (JB-klasser). Kilde: Jordklassifikationskort-2019 DCA.

3 Fremtidige anvendelsesmuligheder

3.1 Rådighedsindskrænkninger

Forbuddet medfører, at der fremover ikke må ske erhvervsmæssig anvendelse, transport, opbevaring og håndtering af pesticider på det omfattede areal.

Forbuddet omfatter endvidere, at der skal ske reduceret erhvervsmæssig anvendelse af kvælstof. Følgende rådighedsindskrænkninger er gældende med henblik på at mindske udvaskningen af nitrat:

- Arealerne må ikke tilføres gødning ud over, hvad græssende dyr afsætter under græsning.
- Det gennemsnitlige græsningstryk må ikke overstige 0,7 GE/ha i perioden 15/4 – 1/11. 1 GE (græsningseenhed) = 100 kg N/år.
- Det gennemsnitlige græsningstryk må ikke overstige 0,2 GE/ha i perioden 2/11 – 14/4.
- Fodring skal ske under tag, og kun i perioden 1/9 – 14/4 (læskur, vogn med tag o.lign.)
- Pløjning og anden jordbearbejdning må kun ske i perioden 15/2 – 1/5 og maksimalt hvert 5. år.
- Skader på græssværden skal retableres.
- Der må ikke isås kvælstoffikserende planter, udover til uproduktive formål og udover kløvergræs.
- På arealer anvendt til skov, skal mindst 75 % af det samlede antal planter være løvtræer og lærk for at sikre grundvandsdannelsen.
- Stævningsdrift er ikke tilladt, dog undtaget stævningsdrift af hassel, rødell, ask og eg. Den påtaleberettigede kan give tilladelse til stævningsdrift af øvrige arter. Ved stævningsdrift forstås, at arealet drives i kort omdrift med løvtræer, der egner sig til at skyde fra stubben og/eller rødderne.

Forbuddet i sig selv er ikke til hinder for, at der eksempelvis kan ske byudvikling, opførelse af anlæg til produktion af vedvarende energi, skovrejsning mv. I det følgende beskrives nogle af arealets fremtidige anvendelsesmuligheder.

3.2 Fortsat dyrkning

Efter forbuddet træder i kraft kan arealet f.eks. anvendes til ekstensiv græsning, høslæt, brak, skov og jagt. Græs må omlægges hvert 5. år, og udlægges i en vårsæd-dækafgrøde.

3.3 Tilskudsmuligheder

På landbrugsarealer med forbud kan der stadig opnås *grundbetaling*. I 2024 udgør grundbetalingen min. 1.900 kr./ha.

Derudover kan der være mulighed for at søge en række grønne bio-ordninger samt at udlægge såkaldte småbiotoper på arealer uden krav om landbrugsaktiviteter - ordninger der gavner klima, miljø og biodiversitet. Bioordningerne er frivillige ordninger, der kan gøre det muligt at få ekstra tilskud til et areal, hvis der gennemføres et grønt tiltag. Links til information om tilskudsmuligheder på Landbrugsstyrelsens hjemmeside:

- <https://lbst.dk/groen-omstilling/hvad-kan-du-goere-som-landbruger/bio-ordninger>
- <https://lbst.dk/tilskud/tilskudsguide>

Efter forbuddet træder i kraft kan der ikke opnås økologisk arealtilskud.

Arealet er udpeget som skovrejsning "uønsket", hvorfor eventuel skovrejsning kræver en dispensation hos kommunen.

4 Værditabsvurdering

Efter vejlovens bestemmelser opgøres erstatningen som forskellen i ejendommens handelspris før og efter forbuddet (værditab), ulemper samt sagkyndig bestand. Dette kapitel har til formål at beskrive værditabet på ejendommen.

4.1 Generelt

4.1.1 Overtaksationskendelser

Der foreligger en række overtaksationskendelser omhandlende rådighedsindskrænkninger mht. grundvandsbeskyttelse (primært Aalborg, Samsø, Beder, Bjellekær og Sønderborg). Kendelserne fra sagerne i Aalborg og Samsø er sammenlignelige mht. rådighedsindskrænkningernes omfang. Her har erstatningerne ligget i intervallet 80.000 – 120.000 kr./ha. Derimod er kendelserne fra Beder, Bjellekær og Sønderborg ikke sammenlignelige, da de udelukkende omhandler forbud vedrørende pesticider.

4.1.2 Frivillige aftaler

I perioden 2005 – 2022 er der frivilligt indgået ca. 75 dyrkningsaftaler mellem vandforsyninger og lodsejere om pesticidfri dyrkning suppleret med kvælstofrestriktioner. Disse aftaler er typisk indgået til et erstatningsniveau på 80.000-110.000 kr./ha /1/ for omdriftsarealer som et engangsbeløb.

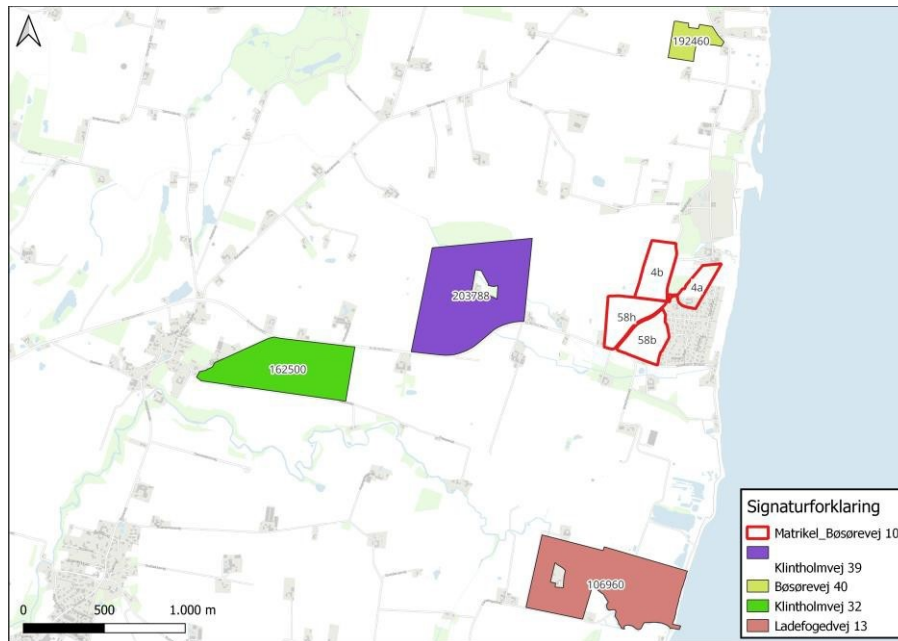
4.1.3 Handelsværdi af ejendomme med rådighedsindskrænkninger

DANVA, HOFOR, Aarhus Kommune, Aarhus Vand og vandværkerne i Aarhus (VPU) er gået sammen om et projekt, der skal understøtte, at aftaler om grundvandsbeskyttelse på landbrugsjord indgås til en fair pris for både lodsejere og vandforbrugere /5/. I projektet er der analyseret 90 handler af ejendomme med dyrkningsrestriktioner. Projektet viser, at ved salg af landbrugsjord med dyrkningsrestriktioner er værditabet væsentligt mindre, end taksationsmyndighederne hidtil har vurderet. Ofte er der tale om, at taksationserstatningerne har været mere end dobbelt så høje som de reelle værdiforringelser som ses i markedet.

4.2 Konkret vurdering af værditabet på ejendommen

4.2.1 Lokale jordpriser

Siden 2022 er fire ejendomme blevet handlet i lokalområdet (Nedenstående kort):

Figur 5: Handler i lokalområdet i løbet af 2022-2024. Med grøn Klintholmvej 32, der blev handlet med overtagelse 01.10.2022, med lysegrøn Bøsørevej 40, der blev handlet med overtagelse 01.01.2023, med lilla Klintholmvej 39, der blev handlet med overtagelse 02.04.2024 og med lyserød Ladefogedvej 13, der blev handlet med overtagelse 01.08.2024.

Grøn – Klintholmvej 32, 5874 Hesselager

Ejendommen blev handlet med overtagelse d. 01-10-2022.

Handlens samlede areal er på 25,26 ha. Dette er en almindelig fri handel på markedsvilkår og den samlede købssum var 6.075.000 kr., fordelt på 1.950.000 kr. for stuehuset, 150.000 kr. for driftsbygninger og 3.975.000 kr. for jorden. Dette svarer til en gennemsnitlig jordpris på 159.000 kr./ha.

Denne pris indbefatter dog også arealer som eks. læhegn, beskyttet natur og øvrige arealer, hvilket i dette tilfælde omfatter ca. 1 ha. Disse arealer værdisættes til 75.000 kr./ha, som resulterer i en korrigeret hektarpris på 162.500 kr./ha. for de resterende ca. 24 ha omdriftsjord.

Lysegrøn – Bøsørevej 40, 5874 Hesselager

Ejendommen blev handlet med overtagelse d. 01-01-2023.

Handlens samlede areal er på 4,81 ha. Dette er en almindelig fri handel på markedsvilkår var en ren jordhandel. Dette svarer til en gennemsnitlig jordpris på 192.460 kr./ha. Handlen omfattede kun omdriftsarealer.

Lilla – Klintholmvej 39, 5874 Hesselager

Ejendommen blev handlet med overtagelse d. 02-04-2024.

Handlens samlede areal er på 37,02 ha. Dette er en almindelig fri handel på markedsvilkår, og er en ren jordhandel. Dette svarer til en gennemsnitlig jordpris på 186.842 kr./ha.

Denne pris indbefatter dog også arealer som eks. læhegn, beskyttet natur og øvrige arealer, hvilket i dette tilfælde omfatter ca. 4 ha. Disse arealer værdisættes til 75.000 kr./ha, som resulterer i en korrigeret hektarpris på 203.788 kr./ha. for de resterende ca. 32 ha omdriftsjord.

Lyserød – Ladefogedvej 13, 5874 Hesselager

Ejendommen blev handlet med overtagelse d. 01-08-2024.

Handlens samlede areal er på 35,38 ha. Dette er en almindelig fri handel på markedsvilkår og den samlede

købssum var 6.999.000 kr., fordelt på 2.750.000 kr. for stuehuset, 750.000 kr. for driftsbygninger og 3.499.000 kr. for jorden. Dette svarer til en gennemsnitlig jordpris på 97.194 kr./ha.

Denne pris indbefatter dog også arealer som eks. læhegn, beskyttet natur og øvrige arealer, hvilket i dette tilfælde omfatter ca. 11 ha. Disse arealer værdisættes til 75.000 kr./ha, som resulterer i en korrigeret hektarpris på 106.960 kr./ha. for de resterende ca. 24 ha omdriftsjord.

Sammenfatning

De fire ovenstående handler illustrerer at området har en stor spredning med hensyn til jordpriserne. Generelt ser størrelse og udformning af de arealer der indgår i handlen ud til at være afgørende for prisen, da boniteten er meget ensartet i handlerne. Ejendommen Klintholmvej 39 var en ren jordhandel med en relativ høj andel af omdriftsjord, og vurderes derfor at repræsentere et særligt attraktivt areal for området. Det vurderes, at god omdriftsjord i lokalområdet har en pris på ca. 190.000 kr./ha.

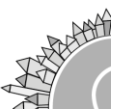
På baggrund af undersøgte handelspriser for landbrugsjord regionalt og lokalt er handelsprisen på omdriftsjord i området vurderet til primært at ligge i intervallet 160.000-210.000 kr./ha. Den høje ende af intervallet repræsenterer store, velarrunderede dyrkningssikre marker med gode jordbunds- og dræningsforhold. Den lave ende af intervallet repræsenterer de driftsøkonomisk mindre attraktive marker, f.eks. grundet markens størrelse, form, kuperethed, dræningsforhold o. lign.

4.2.2 Værdiforringelse på ejendommen

Værdiforringelsen på arealer kategoriseret som *landbrug, omdrift* er vurderet på baggrund af en analyse af jordpriserne i nærområdet, den ejendomsspecifikke arealbeskrivelse (afsnit 2), de efterfølgende muligheder på arealerne (afsnit 3) samt erfaringerne fra frivillige aftaler, taksationskendelser og handler af sammenlignelige arealer med forbud (afsnit 4.1).

I vurderingen er det forudsat, at arealer udenfor forbudsarealet stadig kan tilgås med sprøjtemateriel og pesticider, enten via særskilt vejadgang eller via tilladelse til kørsel gennem BNBO ad den primære adgangsvej uden unødigt ophold.

Værdiforringelsen på landbrugsarealet i omdrift på matrikel 58h vurderes til 128.000 kr./ha på markniveau. Dette er vurderet ud fra en før- og efterpris på hhv. 190.000 og 62.000 kr./ha. Forbuddet vurderes ikke at resultere i, at markens resterende jordstykker bliver mindre rentable at dyrke, da der er taget højde for det i afgrænsningen af arealet. Defigurering er således ikke aktuelt.

Værdiforringelsen på landbrugsarealet i omdrift på matrikel 58b vurderes til 120.000 kr./ha på markniveau. Dette er vurderet ud fra en før- og efter-pris på hhv. 180.000 og 60.000 kr./ha (**Error! Reference source not found.**). Forbuddet vurderes ikke at resultere i, at markens resterende jordstykker bliver mindre rentable at dyrke, da der er taget højde for det i afgrænsningen af arealet. Defigurering er således ikke aktuelt.

Værdiforringelsen på de øvrige arealtyper fremgår af Tabel 1. Disse er ligeledes vurderet på baggrund af en analyse af den ejendomsspecifikke arealbeskrivelse i afsnit 2, de efterfølgende muligheder på arealerne (afsnit 3) samt erfaringerne fra frivillige aftaler, taksationskendelser og handler af sammenlignelige arealer med forbud (afsnit 4.1).

Den samlede værdiforringelse af arealerne med forbud vurderes at være kr. 155.090 (Tabel 1).

Tabel 1 Vurdering af værditabet på ejendommen ved forbud.

Arealanvendelse	Areal (ha)	Jordværdi (kr./ha)	Værdiforringelse (kr./ha)	Værdiforringelse i alt (kr.)	Værdiforringelse (MBL § 24a)	Værdiforringelse (MBL § 24)	Købspris i alt (kr.)
Landbrug, omdrift	1,08	190.000	128.000	138.240	94.003	44.237	205.200
Landbrug, omdrift	0,14	180.000	120.000	16.800	11.088	5.712	25.200
Læhegn og anden beplantning	0,01		5.000	50	50	0	
I alt	1,23			155.090	105.141	49.949	230.400

5 Sagkyndig bistand

Derudover ydes godtgørelse for sagkyndig bistand. Med baggrund i eksisterende taksationspraksis vurderes det, at godtgørelsen for sagkyndig bistand vil beløbe sig til kr. 8.000.

6 Opgørelse af samlet erstatning

6.1 Samlet erstatning

I Tabel 2 er angivet en vurdering af den samlede erstatning ved tinglysning af forbuddet på matrikel 58b og 58h Vormark By, Hesselager. Arealet udgør 1,23 ha.

Den samlede erstatning til ejer vurderes til kr. 163.090 (Tabel 2).

Tabel 2 Vurdering af den samlede erstatning ved tinglysning af deklaration om rådhedsindskrænkninger.

Delpost	Erstatning (kr.)		
	MBL § 24a	MBL § 24	I alt
Værditab (inkl. ekstensivering)	105.141	49.949	155.090
Sagkyndig bistand	8.000		8.000
Samlet erstatning	113.141	49.949	163.090

6.2 Erstatningen opdelt på miljøbeskyttelseslovens §§ 24a og 24

Ved erstatningsopgørelsen er det vurderet, hvordan erstatningen fordeler sig på hhv. miljøbeskyttelseslovens §§ 24a og 24. Denne fordeling er vurderet og angivet i tabel 1 og tabel 2.

Erstatningen i henhold til miljøbeskyttelseslovens § 24a relaterer sig udelukkende til erhvervsmæssig anvendelse af pesticider indenfor BNBO. Dette indbefatter også erstatning for restarealer udenfor BNBO, som bliver værdiforringet som følge af forbuddet indenfor BNBO.

Erstatningen i henhold til miljøbeskyttelseslovens §24 omfatter erstatning for følgende:

- Erhvervsmæssig anvendelse af pesticider på restarealer udenfor BNBO. Erstatningen er her indeholdt i forbuddet efter miljøbeskyttelsesloven § 24a. Restarealerne er erstattet med samme niveau, som areaalerne indenfor BNBO.
- Opbevaring, transport og håndtering af pesticider til erhvervsmæssig anvendelse i BNBO og på restarealer udenfor BNBO. Det vurderes at der kan være et begrænset værditab som følge af, at der ikke må ske transport af pesticider og sprøjtemateriel gennem forbudsarealet. Dette skyldes, at arealet kan anvendes til gennemkørsel og som forager til vending med sprøjtemateriel.
- Erhvervsmæssig tilførsel af kvælstof, ud over hvad græssende dyr afsætter under græsning samt driftsmæssige rådhedsindskrænkninger beskrevet i afsnit 3.1.

Den samlede erstatning fordeler sig som følger:

- Miljøbeskyttelsesloven § 24a: 113.141 kr.
- Miljøbeskyttelsesloven § 24: 49.949 kr.

Referencer:

1. IFRO Udredning 2019 / 22: Vurdering af erstatningsniveauer i forbindelse med dyrkningsrestriktioner i bo- ringsnære beskyttelsesområder (BNBO), Forfatter: Brian H. Jacobsen.
2. <https://publikationer.sagro.dk/tilvaekst-grovfoder-2024/tilvaekst-grovfoder-nr-1-19-januar-2024/>
3. Jacobsen, B. H. (2023). Overvejelser om kompensationsniveauer for arealer pålagt en servitut om pesticidfri dyrkning inden for boringsnære beskyttelsesområder (BNBO). Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi, Københavns Universitet. IFRO Udredning Nr. 2023/06.
4. Jacobsen, B. H., (2021). Vurdering af erstatningsniveauer i forbindelse med dyrkningsrestriktioner i boring- snære beskyttelsesområder (BNBO) på baggrund af afgørelserne i overtaksationskommissionerne i forhold til Beder og Bjellekær, 26 s., IFRO Udredning Nr. 2021/19.
5. DANVA: Prisen på grundvandsbeskyttelse skal være fair: [Prisen på grundvandsbeskyttelse skal være fair \(danva.dk\)](https://danva.dk/nyheder/2024/08/20/prisen-paa-grundvandsbeskyttelse-skal-vaere-fair). DANVA 20. august 2024.

Appendix 3 - Samlet deklaration med kort

Deklaration om forbud mod anvendelse af pesticider og kvælstofholdig handels- og husdyrgødning, samt spildevandsslam

Svendborg Kommune har den 28. februar 2025 meddelt forbud efter miljøbeskyttelseslovens §24 og § 24a mod erhvervsmæssig anvendelse af pesticider samt mod opbevaring, håndtering og transport af pesticider og sprøjtemateriel anvendt til pesticider, anvendelse og opbevaring af kvælstofholdig handels- og husdyrgødning, samt spildevandsslam.

Forbuddet er gældende for de i tinglysningen angivne områder samt parceller, som måtte blive udstykket derfra. Det pågældende areal udgør en del af matrikel 58b og 58h Vormark By, Hesselager, og er markeret med grøn skravering, som vist på den efterfølgende figur.

Matrikelgrænser, boringsplacering, afgrænsning af BNBO inkl. sårbart areal udenfor BNBO samt det totale forbudsareal (deklarationsareal) efter miljøbeskyttelsesloven §§ 24a og 24.

Forbuddet er givet i medfør af §24 og §24a i lovbekendtgørelse nr. 1093 af 11. oktober 2024 – Miljøbeskyttelsesloven for at sikre, at areaerne anvendes på en måde, så grundvandet beskyttes mod forurening med pesticider, kvælstof og spildevandsslam.

1. Formål

Følgende servitutbestemmelser er gældende for nuværende og fremtidige ejere af ejendommen:

- at undgå fare for forurening af borerne med DGU-nr. 156.294 og 156.62, tilhørende Bøsøre Vandværk, til indvinding af drikkevand
- at sikre at arealerne anvendes på en måde, så grundvandet beskyttes mod forurening fra erhvervsmæssig anvendelse, opbevaring, transport og håndtering af pesticider, mod forurening som følge af anvendelse og opbevaring af kvælstofholdig handels- og husdyrgødning, samt spildevandsslam

2. Anvendelsesforhold

Inden for området jf. tinglysningen, nedlægges forbud for følgende rådhedsindskrænkninger;

1. Der må ikke ske erhvervsmæssig anvendelse af pesticider
2. Der må derudover ikke ske opbevaring, transport og håndtering af pesticider og sprøjtemateriel
3. Der må ikke ske anvendelse og opbevaring af kvælstofholdig handels- og husdyrgødning, samt spildevandsslam

2.1 Pesticidrestriktioner

Med pesticider menes midler defineret i den til enhver tid gældende lovgivning om bekæmpelsesmidler.

Forbuddet omfatter ikke anvendelse, opbevaring, transport og håndtering af mikrobiologiske plantebeskyttelsesmidler. Mikrobiologiske plantebeskyttelsesmidler er midler baseret på mikroorganismer. Det fremgår af den til enhver tid gældende lovgivning om bekæmpelsesmidler, hvorledes mikroorganismer defineres.

Forbuddet gælder ikke godkendte pesticider, der i henhold til den til enhver tid gældende økologiforordning må bruges i økologisk landbrugsdrift.

Forbuddet omfatter ikke pesticider godkendt af Miljøstyrelsen til privat brug. Ligeledes er indendørs bekæmpelse af skadedyr, fluer, myrer, svampeangreb og lignende samt opstilling af rottekasser uden for bygningerne undtaget fra forbuddet.

Den til enhver tid værende ejer skal herefter være specielt opmærksom på, at forbud mod brug af pesticider har betydning for evt. bekæmpelse af flyvehavre, bjørneklo, engbrandbæger og lignende, da

disse herefter ikke må fjernes ved hjælp af pesticider, men i givet fald kun må fjernes manuelt eller ved slåning.

Pålægget omfatter ikke transport af sprøjtemateriel og pesticider over det deklarationspålagte areal, såfremt transporten er nødvendigt, for at nå arealer, der ikke er deklarationspålagte. Transport kan kun ske uden ophold ad den primære adgangsvej.

2.2 Kvælstofrestriktioner

Der er tale om et forbud mod al anvendelse og opbevaring af al slags kvælstofholdigt handels- og husdyrgødning.

Det betyder, at arealerne ikke må tilføres gødning ud over, hvad græssende dyr afsætter under græsning. For ejendomme med gødningsregnskab skal det reducerede kvælstofniveau fremgå i form af reduceret kvælstofkvote.

Der må ikke sås kvælstoffikserende planter, udover til uproduktive formål og kløvergræs.

Bliver arealerne afgræsset, skal græsningstrykket løbende ændres og tilpasses vegetationsforholdene på stedet, så arealerne ikke overgræsses og/eller optrædes. Skader på græssværden skal begrænses mest muligt og retableres hurtigst muligt. Andelen af bar jord skal minimeres og tilstræbes at være mindre end 1,5 % af det deklarationspålagte areal.

Fra 15. april - 1. november må græsningstrykket ikke overstige 0,7 græsningsenhed (GE)/ha, som gennemsnit for de arealer, der er omfattet af deklARATIONEN.

Fra 2. november -14. april må græsningstrykket ikke overstige 0,2 græsningsenhed (GE)/ha, som gennemsnit for de arealer, der er omfattet af deklARATIONEN.

Én græsningsenhed (1 GE) defineres som 100 kg N.

Der må ikke fodres på arealerne. Dog må der i perioden 1. september-14. april fodres under tag, f.eks. i læskur eller fra vogn med tag.

Pløjning og anden jordbearbejdning må maksimalt ske hvert 5. år, og kun i perioden 15. februar -1. maj.

Restriktioner i forhold til spildevandsslam omfattet af forbuddet

Der er tale om et forbud mod al udbringning og opbevaring af spildevandsslam.

3. Retsvirkninger

3.1 Håndhævelse

Håndhævelse af forbuddet vil ske efter reglerne i miljøbeskyttelsesloven.

3.2 Bortforpagtning

Ejer er ansvarlig for, at deklARATIONEN overholdes. De til enhver tid værende ejere har pligt til at orientere forpagtere, lejere og brugere om denne deklARATION og det bagvedliggende forbud.

3.3 Tilsyn

Svendborg Kommune har som myndighed og påtaleberettiget adgang til at føre tilsyn og anmode om oplysninger mv. i overensstemmelse med reglerne i den til enhver tid gældende lovgivning.

3.4 Påtaleret

Påtaleretten i medfør af nærværende deklARATION tilkommer Svendborg Kommune.

3.6 Tinglysning

Nærværende deklARATION begæres tinglyst servitutstiftende på matr.nr. 58b og 58h Vormark By, Hesselager iht. Miljøbeskyttelseslovens §24a stk. 3 i lovbekendtgørelse nr. 1093 af 11. oktober 2024.

DeklARATIONEN tinglyses forud for pant, servitutter og øvrige rettigheder i ejendommen iht. Miljøbeskyttelseslovens §24a stk. 4 i lovbekendtgørelse nr. 1093 af 11. oktober 2024

Forbuddet er gældende fra den 1. september 2025.

Appendix 4 – Partshørings svar med Svendborg Kommunes besvarelse

Svendborg Kommunes bemærkninger til partshøringen vil fremgå med *kursiv*, for at skelne mellem høringssvaret og vores besvarelse

Partshørings svar fra bestyrelsen - Bøsøre Vandværk:

Hermed fremsendes Bøsøre Vandværks bestyrelses bemærkninger ifm. partshøring vedr. udkast til BNBO-påbudsvarelse

Indledningsvist bemærkes det, at der ikke er modtaget tilbagemelding på mail til Svendborg Kommune fra 6. februar, hvor bestyrelsen anmodede om at få fremsendt det materiale, som Svendborg Kommune lægger til grund for formuleringerne i Kommunens udkast som omtaler udfordringer med vandkvaliteten. Bestyrelsen antager på den baggrund, at der er tale om formuleringsfejl, som rettes inden det endelige påbud sendes ud. Bestyrelsen forbeholder sig endvidere at komme med yderligere bemærkninger, såfremt formuleringerne fastholdes efter høringsperioden.

Svendborg Kommune har i afgørelserne vurderet, at vandkvaliteten fra borerne er udfordret af pesticider, fordi der er pesticider i råvandet. Vi mener ikke, at det udpumpede vand fra vandværket, ikke overholder gældende grænseværdier for drikkevand.

Dernæst bemærkes det, at bestyrelsen ikke umiddelbart kan se, hvorfor der lægges op til, at forbuddet også skal gælde for gødsning. Forbud skal være proportionale, og i det konkrete tilfælde mangler der at blive præsenteret dokumentation for, at gødskningsforbud er begrundet i reelle forhold. I umiddelbar modsætning hertil ses målinger ikke at påvise et nitratproblem i vandværkets borer, og der er konstateret en nedadgående koncentration i de pågældende borer (1 og 2) i perioden siden år 2000. Bestyrelsen vil derfor bede om dokumentation for, hvorfor Kommunen anser sådan forbud for nødvendigt.

Dernæst påpeges det, at arealet i udkastet er 1/4 ha større en den oprindelige BNBO rapport. Bestyrelsen kan ikke se årsagen til denne ændring og vil bede om at det oprindelige areal fastholdes i påbuddet, særligt taget i betragtning, at lodsejer ikke har ønsket at indgå en frivillig aftale.

Svendborg Kommune vurderer i afgørelserne at hele forbudsarealet, jf. kortet i appendix 3, er sårbart overfor anvendelse af både pesticider og kvælstof.

Vi skal i den sammenhæng henvise til den gennemførte risikovurdering, og skal særligt fremhæve, at kildepladsen og boringen har strategisk vigtig betydning for vandforsyningen af Bøsøre mv.

Svendborg Kommune henviser derudover til den faglige vurdering i afsnittet "begrundelse for forhold" i § 24-påbuddet, og skal gøre opmærksom på, at der er valgt det mindst mulige forbudsareal, der skal til for at opnå den nødvendige beskyttelse af boringerne, grundvandsmagasinet og Skovmølle Kildeplads, til sikring af nutiden- og fremtidens drikkevandsforsyning.

Enhver form for erhvervsmæssig anvendelse af pesticider, kvælstof mv. vil derfor udgøre en risiko for forurening af den konkrete boring, og grundvandsmagasinet i området.

Svendborg Kommune vurderer, at afgørelserne er i overensstemmelse med gældende dansk lovgivning, retspraksis samt Vejledning af boringsnære beskyttelsesområder (BNBO), Miljøstyrelsen oktober 2024 "

Bestyrelsen vil endvidere bede kommunen præcisere følgende formulering som fremgår på side tre fjerde afsnit i udkastet: "[...] men også de sårbare arealer i umiddelbar tilknytning hertil". Det er nødvendigt at kommunen præcisere denne formulering for at skabe klarhed om, hvad der konkret menes.

Forbudsarealet omfatter BNBO og sårbare arealer i umiddelbar tilknytning dertil – placering og beskrivelse af disse arealer fremgår af figur 1 samt kortet i appendix 3.

I forlængelse heraf stiller bestyrelsen sig undrende overfor den generelt skærpede fortolkning af prøveresultaterne fra diverse målinger af vandkvaliteten som udkastet bærer præg af. Data ses ikke at understøtte konklusioner om, at der er problemer med kvaliteten. Tværtimod er alle grænseværdier overholdt, og udviklingen på flere af stofferne er endda påvist faldende siden år 2000.

Svendborg Kommune henviser til ovenstående svar vedr. emnet.

Endelig finder bestyrelsen, at det indikerede niveau for erstatning forekommer højt; tæt på egentlig handelspris og over det højeste niveau indikeret i IFRO-udredningen fra Københavns Universitets Institut for Fødevare- og Ressourceøkonomi (Jacobsen 2021). Bestyrelsen finder ikke grund til, at erstatningsbeløbet pr. ha skal ligge over gennemsnit på landsplan for lignende påbud - 40-90.000 kr. ved pesticidfri drift

hhv. 80-110.000 kr. ved pesticidfri drift og krav til kvælstof. Sidstnævnte anses dog ikke for aktuelt førend der påvises behov herfor.

Det fremgår af "Vejledning af boringsnære beskyttelsesområder (BNBO), Miljøstyrelsen, oktober 2024 ", at erstatningsfastsættelsen skal ske på baggrund af en konkret vurdering.

Erstatningsopgørelsen er baseret på offentligt tilgængelige data og ejendomshandler fra perioden 2022 og frem. Svendborg Kommune vurderer, at erstatningsopgørelsen udgør en konkret vurdering af ejendommens reelle værditab og at konklusionerne i appendix 2 er retvisende.

Svendborg Kommune vurderer samlet, at de indkomne bemærkninger ikke giver anledning til at ændre i udkast til afgørelser, der har været sendt i høring.